

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων - Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων - Πανεπιστήμιο Πειραιά

Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

«Αξιολόγηση της δράσης
«Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής»
του ΕΚΤ (ΕΣΠΑ 2017-2013 & 2014-2020)

Σκορδίλη Αγγελική

Κόρινθος, Μάρτιος 2019

Department of Political Science and International Relations - University of Peloponnese

Department of Economics - Democritus University of Thrace

Department of Economics - Aristotle University of Thessaloniki

Department of Organization and Business Administration - University of Piraeus

**Interuniversity Interdepartmental
Master Program in
«Local and Regional Government and Development»**

**"Evaluation of the action
"Harmonization of Family and Professional Life"
of the ESF (NSRF 2017-2013 & 2014-2020)"**

Skordili Aggeliki

Corinth, March 2019

Περιεχόμενα

Πρόλογος	1
1. Εισαγωγή (Σκοπός- Μεθοδολογία – Δομή)	3
1.1 Σκοπός Διπλωματικής Εργασίας	3
1.2 Σύνοψη Μεθοδολογίας	4
1.3 Δομή Εργασίας	4
2. Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα ΕΣΠΑ	5
2.1 Ορισμός.....	5
2.2 ΕΣΠΑ 2007-2013.....	5
2.2. ΕΣΠΑ 2014-2020.....	5
3. Πρόγραμμα «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής	8
3.1 Ορισμός Προγράμματος - Άξονες Προτεραιότητας	8
3.2 Εξέλιξη Προγράμματος	8
3.3 Ο Θεματικός Στόχος 9 στο πλαίσιο της Π.Π. 2014-2020 – Επενδυτικές Προτεραιότητες στις οποίες δυνητικά εντάσσονται οι Δράσεις της Εναρμόνισης Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής»	9
3.4 Συνοπτική αποτίμηση υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της Δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» (2008-2013).....	12
3.5 Το Εφαρμοστικό Πλαίσιο υλοποίησης της Δράσης (μετά το 2010)	15
3.6 Σενάρια Κοστολόγησης «Voucher εναρμόνισης» Ωφελουμένων κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 και Περιφερειακές Κατανομές.....	17
4. Έρευνα για τους δημοτικούς βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς. Η περίπτωση των Δήμων της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.....	25
6. Αξιολόγηση του Προγράμματος.....	30
6.1 Δράση "Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής ζωής", Εφαρμογή Παιδικών Σταθμών	30
6.2 Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου που δέχτηκαν voucher για τη δράση "Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής ζωής" (2018-2019)	34
6.3 Μελλοντικές Κατευθύνσεις	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
7.Συμπεράσματα	38
Βιβλιογραφία	39
Παράρτημα.....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Ερωτηματολόγιο προς τους ωφελούμενους.....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Ερωτηματολόγιο προς τις δομές/φορείς	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Κατανομή των Πόρων ΕΚΤ του Θ.Σ. 9 στις Περιφέρειες.....	10
Πίνακας 2: Τμήμα α: Ετήσια Δημόσια Δαπάνη ένταξης της Πράξης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» (2008-2013).....	13
Πίνακας 3: Αριθμός Ωφελούμενων Γυναικών ανά Περιφέρεια 2011-2013.....	14
Πίνακας 4: Μοναδιαίο κόστος ανά είδος Δομής και κατά περίοδο εφαρμογής της Πράξης.....	16
Πίνακας 5: Κριτήρια Επιλογής Ωφελούμενων και Μοριοδότηση (ΕΕΤΑΑ)	16
Πίνακας 6: Κατανομή Οικογενειακών Εισοδημάτων σε κλιμάκια	20
Πίνακας 7: Σενάρια Κατανομής Πόρων 2014-2020 στο πλαίσιο του Θ.Σ. 8 (Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής) και του Θ.Σ. 9 (Βελτίωση της πρόσβασης των φτωχών και απειλούμενων από φτώχεια νοικοκυριών κ.λπ. σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες φροντίδας των τέκνων τους) – Σενάριο 1ο 3ετής Υλοποίηση Δράσεων (2015-2017)	21
Πίνακας 8: Σενάρια Κατανομής Πόρων 2014-2020 στο πλαίσιο του Θ.Σ. 8 (Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής) και του Θ.Σ. 9 (Βελτίωση της πρόσβασης των φτωχών και απειλούμενων από φτώχεια νοικοκυριών κ.λπ. σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες φροντίδας των τέκνων τους) – Σενάριο 2ο 5ετής Υλοποίηση Δράσεων (2015-2019) με τα έτη 2018-2019 να ενισχύεται το 50% του πλήθους των ωφελούμενων.....	23
Πίνακας 9: Δράση "Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής ζωής", Εφαρμογή Παιδικών Σταθμών.....	30
Πίνακας 10: Δράση "Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής ζωής", Εφαρμογή Παιδικών Σταθμών.....	33
Πίνακας 11: Εργαζόμενοι των Φορέων που δέχτηκαν VOUCHER για τη Δράση 2018-2019	34

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1: Κατανομή του συνόλου των εργαζομένων στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης των Φορέων που δέχτηκαν VOUCHER για τη Δράση 2018-2019	26
Γράφημα 2 : Ποσοστιαία κατανομή της Νόμιμης Δυναμικότητας 2018-2019 (με αίτηση για να δεχτούν voucher).....	31
Γράφημα 3: Ποσοστιαία κατανομή της Νόμιμης Δυναμικότητας 2018-2019, κατά Γενική Μορφή (με αίτηση για να δεχτούν voucher).....	31
Γράφημα 4: Κατανομή του συνόλου των εργαζομένων σε εθνικό επίπεδο των Φορέων που δέχτηκαν VOUCHER για τη Δράση 2018-2019.....	35
Γράφημα 5: Κατανομή του συνόλου των εργαζομένων Ι.Δ.Α.Χ. και Ι.Δ.Ο.Χ. σε Βρεφικούς, Βρεφονηπιακούς & Παιδικούς Σταθμούς - ΚΔΑΠ & ΚΔΑΠ – ΜΕΑ, σε εθνικό επίπεδο των Φορέων που δέχτηκαν VOUCHER για τη Δράση 2018-2019	36
Γράφημα 6: Κατανομή των Επιχειρήσεων, κατά Νομική Μορφή, που συμμετέχουν στη Δράση "Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής ζωής", Εφαρμογή Παιδικών Σταθμών	37

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Πρόλογος

Η εργασία αυτή εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος των:

α) Τμήματος Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
β) Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης γ) Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και δ) του Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πειραιά.

Τα διάφορα Κράτη – Μέλη της Ε.Ε., εμπνέονται από κοινές αξίες, όπως αλληλεγγύη, κοινωνική συνοχή, κοινωνική υπευθυνότητα και δημοκρατική λήψη αποφάσεων, παρά τις διαφορές που υπάρχουν τόσο στο εκάστοτε εθνικό θεσμικό πλαίσιο όσο και στην σχετική ορολογία. Στόχοι και προκλήσεις αποτελούν μια σειρά από θέματα που απασχολούν τα κράτη μέλη της Ε.Ε. Οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 2005 με τις οποίες διασφαλίστηκαν οι πόροι της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνοχής για την χώρα, οι νέοι Κανονισμοί των Ταμείων της Ε.Ε., καθώς και οι Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές για την Πολιτική Συνοχής, αποτέλεσαν το πλαίσιο πάνω στο οποίο βασίστηκαν οι εθνικές αρχές, προκειμένου να προσεγγίσουν τις βασικές παραμέτρους του αναπτυξιακού προγραμματισμού (ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και προοπτικές, διαμόρφωση εναλλακτικών επιλογών, αναπτυξιακή στρατηγική, εξειδίκευση σε νέες θεματικές και χωρικές προτεραιότητες, πλαίσιο διαχείρισης και εφαρμογής, «αρχιτεκτονική» των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, χρηματοδότηση και να καταρτίσουν το ΕΣΠΑ.

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς «ΕΣΠΑ», είναι το ελληνικό πρόγραμμα, βάσει του οποίου διοχετεύονται κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Ελλάδα με απώτερο στόχο την εξομάλυνση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της Ε.Ε. Ο εθνικός αναπτυξιακός σχεδιασμός είναι αποτέλεσμα μιας απαιτητικής και πολύπλοκης προσπάθειας σύνθεσης προτάσεων και ιεράρχησης προτεραιοτήτων. Μέσω της πολυεπίπεδης προσέγγισης καλύπτονται συνολικά οι αναπτυξιακές επιλογές της οικονομίας και της κοινωνίας της χώρας, οι κατευθύνσεις της Ε.Ε. και οι αντικειμενικές δυνατότητες αποτελεσματικής και αποδοτικής υλοποίησης έργων στην παρούσα οικονομική συγκυρία. Επίσης προκειμένου να διαμορφωθούν οι στρατηγικές επιλογές της χώρας, έγιναν διαβουλεύσεις με όσο τον δυνατόν μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων, προκειμένου να επιτευχθεί η συνολική συναίνεση και οι οποίες εν τέλει οδήγησαν στην επίτευξη ενός μακροπρόθεσμου αναπτυξιακού οράματος, στο πλαίσιο του σχεδιασμού.

Σύμφωνα με τους διεθνείς οικονομικούς δείκτες, το επίπεδο της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας παρουσιάζεται χαμηλό και στην προτελευταία θέση των χωρών μελών της Ε.Ε. Στο πλαίσιο αυτό απαιτείται μια σύνθετη και ολοκληρωμένη δράση σε ένα ευρύ επίπεδο οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Η πορεία της ελληνικής οικονομίας καθορίζεται από την ικανότητα προσαρμογής της τόσο στο ευρωπαϊκό όσο και στο διεθνές περιβάλλον μέσω μιας ισχυρής και διαρκούς ώθησης της ανταγωνιστικότητας. Η στρατηγική των Προγραμμάτων ΕΣΠΑ εστιάζει στην ανάγκη άσκησης πολιτικής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο με τρόπο που να καταστήσει τις Περιφέρειες, αλλά

και τους Δήμους της χώρας τόπους έλξης εγκατάστασης επιχειρήσεων, έχοντας βελτιώσει ταυτόχρονα το βιοτικό επίπεδο των πολιτών, μέσω της άμβλυνσης των διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων.

Στόχος είναι η διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χώρας, η αύξηση του ρυθμού της οικονομικής ανάπτυξης, η αύξηση της παραγωγικότητας σε επίπεδα ίδια με αυτά του μέσου ευρωπαϊκού όρου, την τόνωση της απασχόλησης, την βελτίωση της ζωής όλων των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς και εντέλει την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης.

Η χώρα μας στην τρέχουσα περίοδο, έχοντας ωφεληθεί από διάφορα προγράμματα ΕΣΠΑ, στοχεύει στην ανάδειξη της εξωστρέφειας της με ισχυρή ανταγωνιστική και παραγωγική οικονομία. Στην προσπάθεια αυτή δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην δια βίου εκπαίδευση, στην καινοτομία, στην τεχνολογία, στην ποιότητα και στον σεβασμό του περιβάλλοντος.

1. Εισαγωγή (Σκοπός- Μεθοδολογία – Δομή)

1.1 Σκοπός Διπλωματικής Εργασίας

Στην παρούσα εργασία εξετάζεται και αξιολογείται η δράση «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής», που ξεκίνησε κατά την πρώτη προγραμματική περίοδο του 2007-2013 και όπως αυτή συνεχίστηκε και στην δεύτερη προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών και εθνικών πόρων που συνδράμουν την πολιτική για τη συνοχή, προβλέπεται η διεξαγωγή αξιολογήσεων πριν (ex-ante), κατά τη διάρκεια (on going) και μετά την υλοποίηση (ex-post) των προγραμμάτων. Η αξιολόγηση αποτελεί τη συστηματική και αντικειμενική αναλυτική εκτίμηση μιας παρέμβασης και επιδιώκει την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας και επιτυχίας όσον αφορά στους στόχους και προσπαθεί να δώσει απαντήσεις σε ερωτήματα που σχετίζονται με την αποδοτικότητα, την βιωσιμότητα της και την άντληση διδαγμάτων.

Η εκάστοτε αξιολόγηση μπορεί να χαρακτηριστεί είτε ως στρατηγικής φύσης, όπου εξετάζεται η εξέλιξη ενός προγράμματος ή μιας ομάδας προγραμμάτων σε σχέση με τις κοινοτικές και εθνικές προτεραιότητες ή επιχειρησιακής φύσης, όπου υποστηρίζεται η παρακολούθηση ενός επιχειρησιακού προγράμματος. Οι στρατηγικής ή επιχειρησιακής φύσης αξιολογήσεις λαμβάνουν υπόψη τον στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης και την σχετική κοινοτική νομοθεσία που αφορά στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις ή και την στρατηγική όσον αφορά στην περιβαλλοντική αξιολόγηση. Πραγματοποιούνται με ευθύνη του κράτους μέλους ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και διεξάγονται από εμπειρογνώμονες ή φορείς λειτουργικά ανεξάρτητους από την Αρχή Πιστοποίησης και την Αρχή Ελέγχου που έχουν οριστεί στο πλαίσιο του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος.

Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων δημοσιοποιούνται με βάση τους εφαρμοστέους κανόνες για την πρόσβαση στα έγγραφα.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ελλάδα αξιοποιώντας και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ), διαμόρφωσε Ενδεικτικό Σχέδιο Αξιολογήσεων της περιόδου 2007-2013, όπου αποτυπώνεται ο προγραμματισμός των αξιολογήσεων σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο στο πλαίσιο των στόχων της «Σύγκλισης» και της «Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας και Απασχόλησης». Οι αξιολογήσεις που συνδέονται με την παρακολούθηση του προγράμματος πραγματοποιούνται με ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής και σύμφωνα με τις γενικές αρχές που καθορίζονται από την Εθνική Αρχή Συντονισμού για την αξιολόγηση όλων των ΕΠ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ. Η Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης ασκεί όλες τις αρμοδιότητες που είχαν ανατεθεί στην Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πληρωμής με βάση το άρθρο 13 του Ν. 3614/2007. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, έχει ως αποστολή την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας υλοποίησης του.

Οι αξιολογήσεις είναι χρήσιμες, καθώς εστιάζουν σε όλο τον κύκλο ζωής μιας παρέμβασης, από την στρατηγική, την υλοποίηση έως και την αξιοποίηση.

Θέτουν ερωτήματα βάσει των οποίων δύνανται να :

- Αναγνωρίζουν πόσο αποδοτικές ήταν οι παρεμβάσεις ως προς τον τρόπο χρήσης των πόρων
- Συνεισφέρουν στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την διαχείριση και κατανομή διαθέσιμων πόρων
- Συνεισφέρουν στη λήψη αποφάσεων για τον σχεδιασμό ή τον τρόπο βελτίωσης μιας παρέμβασης
- Αναγνωρίζουν αναδυόμενα προβλήματα και αποσαφηνίζουν διαδικασίες και τυχόν επιτυχίες ή αποτυχίες κατά την υλοποίηση της παρέμβασης

Στην προγραμματική περίοδο 2014-2020 δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο της αξιολόγησης για την ενδυνάμωση της εστίασης στα αποτελέσματα των προγραμμάτων και την εκτίμηση των επιπτώσεων των πολιτικών που υιοθετήθηκαν.

Στην παρούσα εργασία γίνεται μια προσπάθεια αποτύπωσης της υπάρχουσας κατάστασης και αξιολόγησης της δράσης «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής», η οποία υλοποιήθηκε και συνεχίζει στο πλαίσιο των προγραμμάτων του ΕΚΤ.

1.2 Σύνοψη Μεθοδολογίας

Η παρούσα εργασία στηρίχθηκε σε εφαρμοσμένη ή εμπειρική έρευνα, εξετάζοντας τα πρακτικά ζητήματα και μπορεί να βοηθήσει στην επίλυση πρακτικών ζητημάτων.

Μέσω της ιστορικής αναδρομής και των στατιστικών στοιχείων που τηρούνται για το Πρόγραμμα από την έναρξή του και στη συνέχεια της στατικής τεκμηρίωσης, δίνονται στοιχεία που καταδεικνύουν την θετική αξιολόγηση της δράσης και την ουσιαστική σημασία του με την στήριξη της ελληνικής οικογένειας και ειδικότερα της μητέρας είτε πρόκειται για εργαζόμενη που προσπαθεί να διατηρήσει την εργασιακή της θέση είτε απειλούμενη με ανεργία.

1.3 Δομή Εργασίας

Η εργασία ξεκινά με μια εισαγωγή της δράσης και την αναλυτική περιγραφή της, ενώ ταυτόχρονα επιχειρεί να εισάγει έννοιες που σχετίζονται στενά με παρόμοια προγράμματα του ΕΚΤ.

Στη συνέχεια μέσω της περιγραφής των ήδη πεπραγμένων, ενώ επιχειρείται η στατιστική απεικόνιση της εξέλιξης του Προγράμματος.

Τέλος δίνονται απαντώνται ερωτηματολόγια που δόθηκαν σε φορείς που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, καθώς και σε ωφελούμενες μητέρες βάσει των οποίων δίνονται στοιχεία αξιολόγησης.

2. Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα ΕΣΠΑ

2.1 Ορισμός

Συγχρηματοδοτούμενο Πρόγραμμα είναι κάθε πρόγραμμα που αποτελεί το βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της χώρας με την συνδρομή σημαντικών πόρων που προέρχονται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε.

Μέσω της υλοποίησης του ΕΣΠΑ επιδιώκεται η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών της χώρας, ώστε να υπάρξει ταυτόχρονη ανάπτυξη σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. Επίσης, μέσω των διαρθρωτικών προγραμμάτων δίνεται προσπάθεια εξάλειψης των οικονομικών και κοινωνικών προγραμμάτων που δημιουργήθηκαν λόγω της οικονομικής κρίσης.

Το αναπτυξιακό όραμα του ΕΣΠΑ είναι να συμβάλει στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και στην δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρεφή, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.

2.2 ΕΣΠΑ 2007-2013

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς και Επιχειρησιακά Προγράμματα χρηματοδότησαν δράσεις που αφορούσαν στις εξής προτεραιότητες :

- i. Ανταγωνιστικότητα και επιχειρηματικότητα
  - ii. Ανάπτυξη ανθρώπινου Δυναμικού
  - iii. Εκπαίδευση και Δια βίου μάθηση
- Αγροτικά
  - Οικονομία & Διοίκηση
  - Παιδαγωγικά
  - Περιβάλλον
  - Πληροφορική
  - Πολιτισμός & Αθλητισμός
  - Τεχνικά & Μεταφορές
  - Τουρισμός
  - Υγεία & Πρόνοια

2.2. ΕΣΠΑ 2014-2020

Το ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020 αποτελεί το βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της χώρας με τη συνδρομή σημαντικών πόρων που προέρχονται από

τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και καλείται να συνδράμει στην επίτευξη των εθνικών στόχων έναντι της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Στόχος της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι η προαγωγή μιας ανάπτυξης:

- έξυπνης, με αποτελεσματικότερες επενδύσεις στην εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία,
- βιώσιμης, χάρη στην αποφασιστική μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, και
- χωρίς αποκλεισμούς, με ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη μείωση της φτώχειας.

Οι Χρηματοδοτικές προτεραιότητες αφορούν στην :

1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας

- Μετάβαση σε δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας
- Δημιουργία περιβάλλοντος φιλικού προς τις επιχειρήσεις που προσελκύει επενδύσεις
- Αξιοποίηση της έρευνας και της καινοτομίας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων

2. Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση

- Εκπαίδευση και διά βίου μάθηση
- Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και πρόσβαση στην απασχόληση με έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας ειδικά για τους νέους
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας

3. Προστασία του περιβάλλοντος – Μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον

- Προστασία του περιβάλλοντος
- Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης των κινδύνων
- Μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα

4. Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – ολοκλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη

- Δίκτυα μεταφορών με έμφαση στην ολοκλήρωση των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών, τους κάθετους άξονες και τη λειτουργική διασύνδεση των μεταφορικών μέσων
- Ενεργειακά δίκτυα
- Ευρυζωνικά δίκτυα

5. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης

Καθοριστικό στοιχείο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της περιόδου 2014-2020 αποτέλεσε η εκπόνηση της εθνικής και των περιφερειακών Στρατηγικών Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση.

Στο πλαίσιο των στρατηγικών αυτών, η χώρα και οι Περιφέρειές της καλούνται να εντοπίσουν τις δραστηριότητες εκείνες στις οποίες παρουσιάζουν ή είναι σε θέση να οικοδομήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και σε αυτές να επικεντρώσουν τους διαθέσιμους πόρους και τις προσπάθειες ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη σημαντικών αναπτυξιακών αποτελεσμάτων. Σε εθνικό επίπεδο έχουν προσδιοριστεί οκτώ κλάδοι στους οποίους θα δοθεί προτεραιότητα και αναμένεται να έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή στην οικονομική μεγέθυνση. Οι κλάδοι αυτοί είναι οι εξής:

- Αγρο-διατροφή
- Υγεία – φάρμακα
- Τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών
- Ενέργεια
- Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη
- Μεταφορές
- Υλικά – κατασκευές
- Τουρισμός, πολιτισμός, δημιουργικές βιομηχανίες

Το ΕΣΠΑ 2014-2020 αποτελείται από 20 Προγράμματα, από τα οποία τα 7 είναι Τομεακά και τα 13 Περιφερειακά:

- Τα Τομεακά Προγράμματα αφορούν ένα ή περισσότερους τομείς και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη χώρα
- Τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μία από τις ελληνικές Περιφέρειες, περιλαμβάνουν δράσεις περιφερειακής εμβέλειας

Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου

Κρίσιμοι παράγοντες για την επιτυχή εφαρμογή της αναπτυξιακής στρατηγικής για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 αποτελούν η αποτελεσματική διαχείριση και υλοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και ο συντονισμός των εμπλεκόμενων φορέων στον προγραμματισμό, στη διαχείριση, παρακολούθηση και υλοποίηση αυτών, σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ).

Ο σχεδιασμός του ΣΔΕ έλαβε υπόψη την αρχιτεκτονική του νέου αναπτυξιακού σχεδιασμού, τις νέες απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013 για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, καθώς και την εμπειρία της εφαρμογής του ΣΔΕ 2007-2013, συμπεριλαμβανομένων των βελτιώσεων που διενεργήθηκαν ή και κρίθηκαν ως αναγκαίες στο πλαίσιο αυτού.

3. Πρόγραμμα «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής»

3.1 Ορισμός Προγράμματος - Άξονες Προτεραιότητας

Η Δράση «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», εντάσσεται:

- ο στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (ΕΠ ΑΝΑΔ ΔΒΜ) 2014-2020 του Υπουργείου Οικονομίας Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού και εμπίπτει στο Θεματικό Στόχο 8 «Προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης υψηλής ποιότητας και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων», Επενδυτική Προτεραιότητα 8iv «Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων της πρόσβασης στην απασχόληση, της εξέλιξης της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, της συμφιλίωσης του επαγγελματικού και ιδιωτικού βίου και της προώθησης της ίσης αμοιβής για ίση εργασία» του Καν. 1304/2013 της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020.
- ο στα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) 2014 – 2020 και εμπίπτει στον Θεματικό Στόχο 9 «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων», Επενδυτική Προτεραιότητα 9i «Ενεργός ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας» και 9iii «Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών», του Καν. 1304/2013 της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020.

3.2 Εξέλιξη Προγράμματος

Η δράση ξεκίνησε το 2008 με δικαιούχο τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας και τεχνικό σύμβουλο την Ε.Ε.Τ.Α.Α. Από το 2010 και μετά η δράση άλλαξε δικαιούχο και στην θέση του ΟΕΚ τοποθετήθηκε το Υπουργείο Εσωτερικών. Η Ε.Ε.Τ.Α.Α λειτουργεί και διαχειρίζεται το Πρόγραμμα ως Φορέας Υλοποίησης.

Το Πρόγραμμα λειτούργησε κατά την πρώτη προγραμματική περίοδο με τοποθέτηση παιδιών των ωφελουμένων μητέρων αναλόγως των μορίων που ελάμβαναν με βάση την οικονομική, οικογενειακή και επαγγελματική τους κατάσταση. Επιπρόσθετα ο αρχικός σχεδιασμός του Προγράμματος αφορούσε μόνον σε εργαζόμενες μητέρες που με την τοποθέτησή τους σε βρεφικό, βρεφονηπιακό ή παιδικό σταθμό ή ακόμη και σε Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης είχαν την ευκαιρία να διατηρήσουν την δουλειά τους.

Δομές που ήταν ιδιαίτερα αγαπητές από ωφελούμενες έδιναν θέση σε μητέρες με τα περισσότερα μόρια. Επίσης την περίοδο εκείνη γίνονταν δεκτοί μόνον Φορείς του Δημοσίου είτε ως Νομικά Πρόσωπα Δήμων ή ως Κοινοφελείς Επιχειρήσεις αυτών.

Από το έτος 2011-2012 έγιναν δεκτές στο πρόγραμμα και άνεργες που ήταν καταγεγραμμένες στα μητρώα του ΟΑΕΔ. Κατά την περίοδο των επόμενων ετών αυξήθηκε κατακόρυφα ο αριθμός των αιτούντων μητέρων, καθώς το πρόγραμμα δημοσιοποιήθηκε εκτενώς και θεωρήθηκε ιδιαιτέρως πετυχημένο. Το έτος 2015-2016 γίνεται για πρώτη φορά η τομή και εφαρμόζεται το σύστημα των vouchers και ελεύθερη συμμετοχή των ωφελουμένων σε δομές της προτίμησής τους χωρίς την υποχρεωτική τοποθέτησή τους βάσει μορίων, όπως ίσχυε.

3.3 Ο Θεματικός Στόχος 9 στο πλαίσιο της Π.Π. 2014-2020 – Επενδυτικές Προτεραιότητες στις οποίες δυνητικά εντάσσονται οι Δράσεις της Εναρμόνισης Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής»

Με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) 1304/17-12-2013, ο Θεματικός Στόχος 9 αφορά στην «**Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και οποιωνδήποτε διακρίσεων**», διαρθρώνεται δε στις ακόλουθες Επενδυτικές Προτεραιότητες (ΕΚΤ):

- 9.1 «Ενεργές πολιτικές ένταξης με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας,
- 9.2 Κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά,
- 9.3 Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών,
- 9.4: Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος,
- 9.5 «Προαγωγή της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ένταξης σε κοινωνικές επιχειρήσεις καθώς και την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και της οικονομίας της αλληλεγγύης προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση και,
- 9.6. Στρατηγικές Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων» (ΤΑΠΤΚ – CLLDs).

Επίσης, στον Θ.Σ. 9, με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) 1301/17-12-2013 ΕΤΠΑ, περιλαμβάνονται οι ακόλουθες Επενδυτικές Προτεραιότητες (ΕΤΠΑ):

- 9.7 Επενδύσεις σε υποδομές υγείας και κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά στην κατάσταση στον τομέα της υγείας και προώθηση της κοινωνικής ένταξης με τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα και με τη μετάβαση από θεσμικές υπηρεσίες σε υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας,
- 9.8 Παροχή στήριξης για φυσική, οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση υποβαθμισμένων κοινοτήτων εντός αστικών και αγροτικών περιοχών,
- 9.9 Παροχή στήριξης για κοινωνικές επιχειρήσεις και,
- 9.10 Επενδύσεις που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων.

Σύμφωνα με το τελικό κείμενο του ΣΕΣ 2014-2020, οι παρεμβάσεις στον Θ.Σ. 9 αποτελούν συνισταμένη επιμέρους «εθνικών στρατηγικών», όπως η Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης, η εθνική στρατηγική για τους Ρομά, η εθνική στρατηγική για την ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών και η Πρωτοβουλία “Health in Action”.

Η κατανομή της χρηματοδότησης του Θ.Σ. 9 ανά Περιφέρεια και ανά Κατηγορία Περιφερειών, τόσο σε όρους Κοινοτικής Συγχρηματοδότησης (Κ.Σ.), όσο και Δημόσιας Δαπάνης (Δ.Δ.), φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 1: Κατανομή των Πόρων ΕΚΤ του Θ.Σ. 9 στις Περιφέρειες

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ		Θ.Σ. 9 – Πόροι ΕΚΤ			
		ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ Ε.Ε.	%	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΠΟΥ ΑΝΑΛΟΓΕΙ	%
Λιγότερο Ανεπτυγμένες (LD)	ΑΜΘ	54.556.816	6,6%	68.196.020	6,4%
	Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	134.453.158	16,3%	168.066.448	15,8%
	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	58.490.706	7,1%	73.113.383	6,9%
	ΗΠΕΙΡΟΣ	35.012.393	4,3%	43.765.491	4,1%
	ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑ	68.145.671	8,3%	85.182.089	8,0%
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ (LD)		350.658.744	42,6%	438.323.430	41,3%
Σε Μετάβαση (TRANS)	ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	19.255.275	2,3%	24.069.094	2,3%
	ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	26.641.391	3,2%	33.301.739	3,1%
	ΣΤ. ΕΛΛΑΔΑ	21.254.512	2,6%	42.509.024	4,0%
	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	56.826.934	6,9%	71.033.668	6,7%
	ΒΟΡ. ΑΙΓΑΙΟ	27.500.744	3,3%	34.375.930	3,2%
	ΚΡΗΤΗ	59.682.104	7,2%	74.602.630	7,0%
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ (TRANS)		211.160.960	25,6%	279.892.084	26,3%
Περισσότερο Ανεπτυγμένες (MD)	ΑΤΤΙΚΗ	239.372.769	29,1%	299.215.961	28,2%
	ΝΟΤ. ΑΙΓΑΙΟ	22.449.008	2,7%	44.898.016	4,2%
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ (MD)		261.821.777	31,8%	344.113.977	32,4%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		823.641.481	100,0%	1.062.329.491	100,0%

Στην 1^η Επενδυτική Προτεραιότητα (Ε.Π.) του Θ.Σ. 9, οι συνεκτικές πολιτικές ενεργού ένταξης ανταποκρίνονται σε μία πολυτομεακή προσέγγιση και στοχεύουν:

- α) στην ενίσχυση των δυνατοτήτων πρόωθησης στην απασχόληση των ομάδων υψηλού κινδύνου φτώχειας μέσω ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και
- β) στη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση, μέσω ποιοτικών υπηρεσιών υποστήριξης.

Ως βασική προτεραιότητα τίθεται η ανάπτυξη δικτύου σε τοπικό κυρίως επίπεδο με τη συνεργασία και τη σύμπραξη φορέων του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα και ιδίως των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας. Στο πλαίσιο αυτό, θα προωθηθεί η ενίσχυση και καλύτερη στόχευση των δράσεων ενθάρρυνσης της επαγγελματικής δραστηριότητας

των γυναικών βάσει της εναρμόνισης οικογενειακής – επαγγελματικής ζωής και της αποδέσμευσής τους από τη φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων, που υλοποιήθηκε μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013 (ΕΠΑΝΑΔ) με τη μορφή της «Εναρμόνισης της οικογενειακής και της επαγγελματικής ζωής».

Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2004-2020 (ΕΣΠΑ-II), οι δράσεις «Εναρμόνισης της οικογενειακής και της επαγγελματικής ζωής» εξετάζεται να συσχετισθούν με τις Ομάδες-Στόχους των άμεσα ωφελούμενων και, άρα, να καλύπτονται από τους Θ.Σ. 8 και 9 και ειδικότερα, από τις ακόλουθες Επενδυτικές Προτεραιότητες:

- **Ε.Π. 8.4:** «Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και της συμφιλίωσης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής»,
- **Ε.Π. 9.4:** «Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος».

Η Δράση «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», εντάσσεται στο ΕΠΑΝΑΔ 2007-2013 και συγκεκριμένα, στον Θεματικό Άξονα Προτεραιότητας 3 «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση», στην κατηγορία Παρεμβάσεων 2 «Υποστηρικτικά μέτρα για την Προώθηση της Ισότητας των Φύλων στην Απασχόληση».

Η Δράση στοχεύει στην αύξηση της απασχολησιμότητας και της ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, ώστε να διευκολυνθούν να εναρμονίσουν τους απαιτητικούς και αντικρουόμενους ρόλους τους μεταξύ οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.

Η Δράση συμβάλλει στην βελτίωση της πρόσβασης και της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας, της πρόσβασης σε νέες ευκαιρίες απασχόλησης και της δυνατότητάς τους να συστήνουν νέες επιχειρήσεις, αλλά και της μείωσης των οριζόντιων και κάθετων διακρίσεων με βάση το φύλο στην αγορά εργασίας» (διατήρηση υφιστάμενης θέσης απασχόλησης και βελτίωση της ποιότητας και των όρων απασχόλησης).

Επειδή ο **γυναικείος πληθυσμός** κατά κύριο λόγο έχει την ευθύνη φροντίδας των παιδιών που δε δύνανται να αυτοεξυπηρετηθούν, η Δράση στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΑΔ 2007-2013 στόχευε στη δημιουργία των προϋποθέσεων **να ενταχθούν οι γυναίκες στο εργατικό δυναμικό** και να απασχοληθούν.

Στους κύριους στόχους της Δράσης εντάσσεται –μεταξύ άλλων- η εξασφάλιση του αναγκαίου χρόνου στον γυναικείο πληθυσμό εργάσιμης ηλικίας που είναι επιφορτισμένος με την εξυπηρέτηση των παιδιών που χρίζουν φροντίδας και βοήθειας, ώστε να είναι σε θέση να αναζητήσει εργασία και να απασχοληθεί.

Στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΑΔ, στις ωφελούμενες γυναίκες προσφέρονται θέσεις φροντίδας και φιλοξενίας για τα τέκνα τους, στις κάτωθι κατηγορίες Δομών:

- Βρεφικοί, Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί,

- Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας,
- Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)
- Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α)

Η διάθεση των θέσεων παροχής φροντίδας και φιλοξενίας (σύζευξη) πραγματοποιήθηκε από την ΕΕΤΑΑ με αποδέκτη τη γυναίκα ωφελούμενη, μέσω «εντολής τοποθέτησης» του τέκνου της στις αντίστοιχες Δομές.

Στην νέα Π.Π. 2014-2020, η διαδικασία αυτή μεταβάλλεται, επειδή οι παρεμβάσεις συνδέονται ευθέως με τις Ομάδες-Στόχους και όχι με τις Δομές. Επιπρόσθετα, εάν ένα μέρος της Δράσης της «εναρμόνισης» χρηματοδοτηθεί μέσω των Περιφερειών και απευθύνεται σε ευπαθείς ή ειδικές ομάδες (νοικοκυριά), αποκτά αμιγώς περιφερειακή διάσταση. Κοινό τόπο στις δράσεις εναρμόνισης των Θ.Σ. 8 και 9 (θα πρέπει να) αποτελεί η χρήση «voucher» με αποδέκτη τον άμεσα ωφελούμενο, ο οποίος στη συνέχεια να επιλέγει τη Δομή που επιθυμεί.

Το εργαλείο του «voucher» έχει την αδυναμία ότι απευθύνεται σε μια αγορά η οποία παρέχει ως ένα βαθμό ομοειδείς υπηρεσίες αλλά όχι πιστοποιημένες, άρα τιμολογούμενες με διαφορετικούς τρόπους, είτε αφορά άμεση τιμολόγηση (λ.χ. ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί), είτε επιδότηση της λειτουργίας τους (λ.χ. Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί). Το «πρόβλημα» αυτό λύνεται βεβαίως με τη δημιουργία ενιαίου **«Μητρώου» Δομών**, αλλά –σε συνδυασμό με άλλες προϋποθέσεις- απαιτεί συντονισμό σε εθνικό επίπεδο και «Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης», δεδομένης της εμπλοκής των Περιφερειών.

Κρίσιμο στοιχείο στην παρέμβαση αυτή αποτελεί επίσης ο παράγων «χρόνος», ώστε από τη μία πλευρά οι Δομές να είναι κατάλληλα προετοιμασμένες και οι χρήστες voucher να έχουν από «νωρίς» την έγκριση χορήγησής του, ώστε να επιτευχθεί έγκαιρα η **ετήσια «σύζευξη»**. Ο γονέας χρήστης / κάτοχος «voucher εναρμόνισης» επιλέγει ελεύθερα τη Δομή, είτε αυτή ανήκει σε Δήμο (στα όρια κατοικίας του), είτε αφορά σε Δομές του Ιδιωτικού Τομέα (σε αντίθεση με το υφιστάμενο σύστημα χορήγησης **«εντολής τοποθέτησης»** προς την ωφελούμενη προς μία συγκεκριμένη Δομή).

Σημειώνεται ότι το «voucher εναρμόνισης» θα πρέπει –τουλάχιστον στο επίπεδο του Θ.Σ. 9- να εξετασθεί να δίδεται σε οικογενειακό επίπεδο και, ανάλογα με την Ομάδα-Στόχο, ο «ωφελούμενος» που θα δηλωθεί να αποτελεί «ελεύθερη» επιλογή της οικογένειας.

Οι προϋποθέσεις αυτές συνάδουν με τις διαφορετικές ομάδες-στόχους και τις διαφορετικές επενδυτικές προτεραιότητες των Θ.Σ. 8 και 9, άρα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στον επικείμενο σχεδιασμό.

3.4 Συνοπτική αποτίμηση υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της Δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» (2008-2013)

Η Δράση άρχισε να υλοποιείται τον Ιούλιο του 2008. Πραγματοποιείται μέσα από ετήσιους κύκλους προσκλήσεων, οι οποίοι αντιστοιχούν σε ένα σχολικό έτος, διάρκειας 11 μηνών. Μέχρι το χρόνο εκπόνησης της παρούσας μελέτης (Ιούνιος 2013), έχουν προηγηθεί συνολικά 5 ετήσιοι κύκλοι, δύο (2) κύκλοι προσκλήσεων ετήσιας διάρκειας, για τα έτη 2008 και 2009, στις οποίες Δικαιούχος ήταν ο Οργανισμός Εργατικής Εστίας (ΟΕΕ) και τρεις κύκλοι από το 2010 και τα επόμενα τρία έτη, με Δικαιούχο την ΕΕΤΑΑ.

Ο συνολικός Προϋπολογισμός της Δράσης ανά Πρόσκληση και κύκλο υλοποίησης μέχρι 31-12-2013 παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 2: Τμήμα α: Ετήσια Δημόσια Δαπάνη ένταξης της Πράξης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» (2008-2013)

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΚΥΚΛΟΙ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΔ ΕΝΤΑΞΗΣ
Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής (2008-2009)	Α	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ	20.500.000,00
Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής (2009-2010)	Β	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ	62.000.000,00
Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής (2010-2011)	Γ	ΕΕΤΑΑ	102.160.000,00
Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής (2011-2012)	Δ	ΕΕΤΑΑ	175.000.000,00
Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής (2012-2013)	Ε	ΕΕΤΑΑ	146.000.000,00
ΣΥΝΟΛΟ			505.660.000,00

Πηγή: ΕΠΑΝΑΔ ΟΠΣ 31-12-2013

Σύμφωνα με τα δεδομένα του ανωτέρω πίνακα (Τμήμα β), η χρηματοοικονομική πορεία υλοποίησης της Πράξης εμφανίζει μία διττή εικόνα:

- ως προς τις εντάξεις, εμφανίζει σημαντική απόκλιση ως προς τον αρχικό σχεδιασμό, της του τάξης του 17,30%. Η εξειδίκευση του σχεδιασμού (Νομικές Δεσμεύσεις – ΝΟΔΕ) κινείται στο 94% (απόκλιση 6%).
- ως προς την υλοποίηση (σε σχέση με τις ΝΟΔΕ), διατηρείται επίσης μια σημαντική απόκλιση της τάξης του 12,3%.

Ως αποτέλεσμα της παρέμβασης, ωφελήθηκαν κατ' έτος 17.450 γυναίκες, ενώ τα δύο τελευταία χρόνια ωφελήθηκαν συνολικά 88.006 γυναίκες, από τις οποίες οι 47.881 για την περίοδο 2012-2013 και οι 40.125 για την περίοδο 2011-2012. Ειδικότερα, ως «Ωφελούμενες» της Πράξης προσδιορίζονται:

- μητέρες βρεφών, νηπίων και παιδιών ή / και
- μητέρες νηπίων, παιδιών, εφήβων και ατόμων με Αναπηρία,

οι οποίες επιθυμούν να εγγράψουν τα τέκνα τους σε Δομές παροχής φροντίδας και φιλοξενίας, ώστε να διευκολυνθούν να εναρμονίσουν τους απαιτητικούς και αντικρουόμενους ρόλους τους μεταξύ οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.

Η δράση απευθύνεται συγκεκριμένα σε γυναίκες των παραπάνω κατηγοριών οι οποίες έχουν την ελληνική υπηκοότητα ή την υπηκοότητα κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή είναι

Ελληνίδες Ομογενείς ή αλλοδαπές από τρίτες χώρες και διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα. Οι μητέρες μπορούν να ανήκουν σε μια από τις παρακάτω κατηγορίες:

- να εργάζονται στην Ελλάδα ως μισθωτές ή αυτοαπασχολούμενες ή αυτοαπασχολούμενες στον πρωτογενή τομέα. *Εξαιρούνται οι τακτικοί υπάλληλοι Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. (α' και β' βαθμού).*
- να συμμετέχουν σε Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης (Ε.Π. Α.: Πρόγραμμα Νέων Θέσεων Εργασίας, Πρόγραμμα Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών, Πρόγραμμα Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας - Stage, Πρόγραμμα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης).
- να είναι άνεργες και να διαθέτουν δελτίο ανεργίας σε ισχύ και αντίγραφο βεβαίωσης εξατομικευμένης προσέγγισης από τις Υπηρεσίες του Ο.Α.Ε.Δ..
- Να είναι άνεργες και να λαμβάνουν ή να έχουν λάβει τακτικό επίδομα ανεργίας από τον Ο.Α.Ε.Δ. οποιαδήποτε χρονική περίοδο κατά το διάστημα 21/06/2008 -21/06/2010.
- να είναι μητέρες παιδιών με Αναπηρία (Α.ΜΕ.Α), ανεξαρτήτως εργασιακής, κοινωνικοοικονομικής ή άλλης κατάστασης.

Εφόσον υιοθετηθεί η κατά την Π.Π. 2014-2020 «διττή» χρηματοδότηση της Δράσης από τους Θ.Σ. 8 (ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΙΜ 2014-2020) και τον Θ.Σ. 9 (13 ΠΕΠ 2014-2020), θα πρέπει τόσο οι Ομάδες-Στόχοι, όσο και τα κριτήρια επιλογής, να επαναπροσδιορισθούν κατάλληλα.

Η κατανομή των ωφελούμενων γυναικών για τις περιόδους 2011-2012 και 2012-2013 ανά Περιφέρεια (και ανά «Κατηγορία Περιφερειών»), φαίνεται στον Πίνακα 2. Στο τέλος του Πίνακα αυτού, υπολογίζονται μέσα κόστη ανά ωφελούμενη και ανά τοποθέτηση. Γενικά, ανά 10 ωφελούμενες υλοποιήθηκαν 14 τοποθετήσεις παιδιών σε Δομές.

Πίνακας 3: Αριθμός Ωφελούμενων Γυναικών ανά Περιφέρεια 2011-2013

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ		2011-2012	% Περιφέρειας	2012-2013	% Περιφέρειας	Σύνολα	% Περιφέρειας
Λιγότερο Ανεπτυγμένες (LD)	Α.Μ. Θράκης	2.513	6,26%	3.632	7,59%	6.145	6,98%
	Κ. Μακεδονίας	13.112	32,68%	12.527	26,16%	25.639	29,13%
	Θεσσαλίας	2.944	7,34%	3.731	7,79%	6.675	7,58%
	Ηπείρου	1.520	3,79%	2.092	4,37%	3.612	4,10%
	Δυτ. Ελλάδας	1.781	4,44%	2.559	5,34%	4.340	4,93%
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ (LD)		21.870	54,50%	24.541	51,25%	46.411	52,74%
Σε Μετάβαση (TRANS)	Δ. Μακεδονίας	1.245	3,10%	1.484	3,10%	2.729	3,10%
	Ιονίων Νήσων	443	1,10%	653	1,36%	1.096	1,25%
	Στ. Ελλάδας	1.010	2,52%	405	0,85%	1.415	1,61%
	Πελοποννήσου	1.962	4,89%	2.767	5,78%	4.729	5,37%
	Β. Αιγαίου	490	1,22%	586	1,22%	1.076	1,22%
Κρήτης	3.505	8,74%	4.095	8,55%	7.600	8,64%	
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ (TRANS)		8.655	21,57%	9.990	20,86%	18.645	21,19%
Περισσότερο Ανεπτυγμένες (MD)	Αττικής	8.123	20,24%	12.882	26,90%	21.005	23,87%
	Νοτ. Αιγαίου	1.477	3,68%	468	0,98%	1.945	2,21%
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ (MD)		9.600	23,93%	13.350	27,88%	22.950	26,08%

ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	40.125	100,00%	47.881	100,00%	88.006	100,00%
Μέσο Κόστος ανά Ωφελούμενη	4.402 €		2.254 €			
Προγραμματικό Μέσο Κόστος ανά Τοποθέτηση	3.021 € (58.471 παιδιά)		1.287 € (83.832 παιδιά)			
Πραγματικό Μέσο Κόστος ανά Τοποθέτηση (χωρίς ΦΠΑ)			1.575 € (68.526 παιδιά)			

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΕΤΑΑ σε συνδυασμό με στοιχεία ΕΠΑΝΑΔ

3.5 Το Εφαρμοστικό Πλαίσιο υλοποίησης της Δράσης (μετά το 2010)

Η ΕΕΤΑΑ ΑΕ ορίστηκε Δικαιούχος των Πράξεων της Δράσης στην τελευταία της μορφή, δηλαδή από το 2010 και μετά, μέσω της ΚΥΑ ΑΠ 0.8363/οικ.3.1434/29-04-2010, όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 2.35832/οικ.3.2401/31-12-2012.

Η υλοποίηση της Πράξης οργανώνεται με σχετικές Προσκλήσεις από την ΕΕΤΑΑ ΑΕ προς τις Δομές (αναδόχους) και προς τις μητέρες. Οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής, τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής των Δομών και των ωφελουμένων γυναικών, καθώς και οι λοιπές πληροφορίες που αφορούν τόσο τις Δομές όσο και τις μητέρες ορίζονται σε αντίστοιχες ΚΥΑ και εξειδικεύονται στις σχετικές Προσκλήσεις.

Οι Προσκλήσεις απευθύνθηκαν σε Φορείς που διαθέτουν Δομές, οι οποίες διαθέτουν άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ως: *Βρεφικοί Σταθμοί, Βρεφονηπιακοί Σταθμοί, Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας, Παιδικοί Σταθμοί, Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.), και Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-Μ.Ε.Α.)*3. που νομίμως έχουν τη δυνατότητα παροχής αυτών των υπηρεσιών και διαθέτουν άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, για την παροχή σε γυναίκες ωφελούμενες, θέσεων φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων, παιδιών και εφήβων.

Μετά την υποβολή των Αιτημάτων από τις Δομές οι οποίες περιλαμβάνουν συγκεκριμένο αριθμό διαθέσιμων θέσεων φροντίδας και αντίστοιχη οικονομική προσφορά, ακολούθησε η διαδικασία «επιλογής» των Δομών. Παράλληλα, δρομολογήθηκαν οι Προσκλήσεις και οι Αιτήσεις για την επιλογή των ωφελούμενων γυναικών (μητέρων).

Ως βασικά **κριτήρια επιλογής των ωφελούμενων μητέρων** υιοθετήθηκαν τα ακόλουθα:

- α) Το ετήσιο δηλωθέν οικογενειακό εισόδημα,
- β) Η κατάσταση απασχόλησης, η εργασιακή σχέση και το είδος απασχόλησης. Πριμοδοτούνται περισσότερο οι εργαζόμενες γυναίκες και ιδιαίτερα αυτές με συμβάσεις μερικής απασχόλησης,
- γ) Η ανεργία από τον Ο.Α.Ε.Δ καθόσον πριμοδοτούνται περισσότερο οι άνεργες που λαμβάνουν τακτικό επίδομα από ΟΑΕΔ (πιθανά, το κριτήριο αυτό να έρχεται σε αντίφαση από τον σκοπό της Πράξης),
- δ) Η οικογενειακή κατάσταση. Προτεραιότητα δόθηκε στις μητέρες που ανήκουν στην ομάδα των ΑμεΑ με ποσοστό αναπηρίας 35% , στις χήρες και σε διαζευγμένες ή σε διάσταση.

Την ολοκλήρωση αυτών των σταδίων, ακολούθησε η σύζευξη των οριστικών «καταλόγων» των Δομών και των ωφελούμενων γυναικών, με τις παρεχόμενες στις τελευταίες «θέσεων» φροντίδας και φιλοξενίας των τέκνων τους από τις Δομές ανά Νομό.

Δεδομένης αφενός της διαρκώς εντεινόμενης οικονομικής κρίσης και αφετέρου της αύξησης των υποβληθεισών αιτήσεων¹ διενεργήθηκε εξορθολογισμός του μοναδιαίου κόστους ανά προσφερόμενη θέση φροντίδας σε όλες τις κατηγορίες Δομών που ήταν επιλέξιμες να συμμετάσχουν.

Στον Πίνακα 4 παρουσιάζονται τα κόστη που προέβλεπαν οι Προσκλήσεις ανά θέση και ανά κατηγορία Δομής, ενώ στον Πίνακα 5 τα κριτήρια επιλογής και η μοριοδότησή τους.

Πίνακας 4: Μοναδιαίο κόστος ανά είδος Δομής και κατά περίοδο εφαρμογής της Πράξης

α/α	ΕΙΔΟΣ ΔΟΜΩΝ	Μοναδιαίο Κόστος 2011-2012		Μοναδιαίο Κόστος 2012-2013	
		Θέση χωρίς πρόγευμα	Θέση με πρόγευμα	Θέση χωρίς πρόγευμα	Θέση με πρόγευμα
1	Βρεφικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί -βρέφη	4500	4750	2.975 €	3.240 €
	Βρεφικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί -προνήπια	3550	3800	2.275 €	2.540 €
2	Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας -βρέφη	4000	4750	2.975 €	3.240 €
	Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας - προνήπια	3550	4750	2.275 €	2.540 €
	Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας - προνήπια με αναπηρία	7500	7500	5.000 €	5.000 €
3	Παιδικοί Σταθμοί	3550	3800	2.975 €	3.240 €
4	Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ)	2500	2500	1.400 €	1.400 €
5	Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ -Αμεα)	4000	4000	5.000 €	5.000 €

Πηγή: ΕΕΤΑΑ (επεξεργασία στοιχεία Αξιολογητή)

Πίνακας 5: Κριτήρια Επιλογής Ωφελούμενων και Μοριοδότηση (ΕΕΤΑΑ)

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΟΡΙΩΝ	
1. Ετήσιο δηλωθέν εισόδημα	$[(A/E) \times 100] / 12$	
2. Κατάσταση απασχόλησης, εργασιακή σχέση και είδος απασχόλησης	Εργαζόμενες (μισθωτές, αυτοαπασχολούμενες) πλήρους απασχόλησης - αορίστου χρόνου	35
	Εργαζόμενες με συμβάσεις μερικής απασχόλησης	45
	Εργαζόμενες με συμβάσεις ορισμένου χρόνου	40
3. Ανεργία από ΟΑΕΔ	Άνεργες με δελτίο ανεργίας	10
	Άνεργες που λαμβάνουν τακτικό επίδομα από ΟΑΕΔ	20

¹ Σημειώνεται ότι για την περίοδο 2012-2013 οι υποβληθείσες αιτήσεις παρουσίασαν αύξηση 42% σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο 2011-2012 (την περίοδο 2012 -2013 υπεβλήθησαν 78.348 αιτήσεις μητέρων για 96.130 θέσεις φροντίδας ενώ την περίοδο 2011 -2012 είχαν υποβληθεί 54.954 αιτήσεις μητέρων για 67.371)

4. Οικογενειακή κατάσταση	Άγαμες μητέρες	30
	Χήρες	35
	Διαζευγμένες μητέρες ή σε διάσταση	25
	Τρίτεκνες- Πολύτεκνες	20
	Με σύζυγο μακροχρόνια άνεργο	10
	Μητέρες με αναπηρία 35% και άνω	35
	Μητέρες με παιδιά ΑμεΑ με αναπηρία 35% και άνω	30
	Με σύζυγο ΑμεΑ με αναπηρία 67% και άνω	15
5. Συμμετοχή σε Προγράμματα ΟΑΕΔ	Συμμετέχουσες σε Ν.Θ.Ε.	40
	Συμμετέχουσες σε Ν.Ε.Ε.	35
	Συμμετέχουσες σε Σ.Ε.Κ. και STAGE	0

Στις περισσότερες κατηγορίες Δομών επήλθαν αντικειμενικές (από το Πρόγραμμα) μειώσεις στα μοναδιαία κόστη προκειμένου να επιτευχθεί κάλυψη της μεγάλης ζήτησης και αύξηση του ωφελούμενου πληθυσμού με λιγότερους ταυτόχρονα διαθέσιμους πόρους, καθώς από τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του προγράμματος (2008 - 2009) μέχρι την υλοποίηση του τελευταίου κύκλου υλοποίησης του Προγράμματος (2012-2013) η «ζήτηση» για τις παρεχόμενες υπηρεσίες (όπως εκφράζεται από τις αιτήσεις συμμετοχής των μητέρων) έχει αυξηθεί κατά 10 περίπου φορές.

Σημειώνεται ότι με βάση τον υπολογισμό του Πίνακα 3, το μέσο πραγματικό κόστος ανά ωφελούμενη ήταν **2.254 €** και το μέσο πραγματικό κόστος ανά τοποθέτηση ήταν **1.575 €**. **Στις τιμές αυτές δεν συμπεριλαμβάνεται ΦΠΑ.**

3.6 Σενάρια Κοστολόγησης «Voucher εναρμόνισης» Ωφελουμένων κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 και Περιφερειακές Κατανομές

Για να υπολογισθεί με πλήρη και αντικειμενική μέθοδο το πραγματικό κόστος του «νέου» voucher εναρμόνισης κατά την Π.Π. 2014-2020, θα πρέπει να ακολουθηθούν τα παρακάτω βήματα:

- Υπόθεση εξυπηρέτησης ενός μέσου αριθμού παιδιών ανά έτος (δεδομένου ότι ανά 10 ωφελούμενες κατά μ.ο. έγιναν 14 «τοποθετήσεις»), δεδομένου ότι η ηλικία των παιδιών και άλλα χαρακτηριστικά τους προσδιορίζουν στην πραγματικότητα το πραγματικό κόστος του Προγράμματος.
- Άρα, οι «τοποθετήσεις» δίδουν το πραγματικό κόστος του εγχειρήματος (ανά είδος Δομής).
- Υπόθεση αντιστοίχισης των τοποθετήσεων» με τους «ωφελούμενους» και αυτών με ομάδες-στόχους.
- Η αναλογία ωφελουμένων/τοποθετήσεων, δίνει το κόστος, τη μορφή και τη διαβάθμιση απόκτησης του voucher (κριτήρια χορήγησης).
- Εντέλει, το voucher αντανakλά πραγματικά στην Ομάδα Στόχο και χρηματοδοτείται στην Επενδυτική Προτεραιότητα που «ταιριάζει» ανά Θεματικό Στόχο 8 και 9.

Ειδικότερα, οι δράσεις «Εναρμόνισης της οικογενειακής και της επαγγελματικής ζωής» προτείνεται να συνδεθούν με τις Ομάδες-Στόχους στις οποίες κατηγοριοποιούνται οι άμεσα ωφελούμενοι και,

άρα, να καλύπτονται από τους Θ.Σ. 8 και 9 και ειδικότερα, από τις ακόλουθες Επενδυτικές Προτεραιότητες:

- Στην **Ε.Π. 8.4:** «Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και της συμφιλίωσης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής», στην οποία περιλαμβάνονται υπηρεσίες φροντίδας σε Βρεφικούς, Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, προς τέκνα γυναικών με στόχο τη διατήρηση και την αύξηση της απασχολησιμότητας και της ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας.
- Στην **Ε.Π. 9.4:** «Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος», στην οποία –στο πλαίσιο της εξεταζόμενης Δράσης- περιλαμβάνονται :
  - αφενός υπηρεσίες φροντίδας σε Βρεφικούς, Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς ιδιαίτερα φτωχών ή ευρισκόμενων σε κίνδυνο φτώχειας νοικοκυριών ή νοικοκυριών χωρίς κανένα εργαζόμενο ή προς γυναίκες/άνδρες - αρχηγούς μονογονεϊκών οικογενειών» και,
  - αφετέρου, υπηρεσίες φροντίδας σε βρεφονηπιακούς Σταθμούς Ολοκληρωμένης Φροντίδας, Κ.Δ.Α.Π. και Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α. προς οικογένειες με τέκνα των οποίων η κατάσταση χρήζει τέτοιων υπηρεσιών.

Το «voucher εναρμόνισης» (στο πλαίσιο του Θ.Σ. 8) και το «voucher φροντίδας τέκνων» (στο πλαίσιο του Θ.Σ. 9), μπορεί να χορηγούνται με εισοδηματικά κριτήρια, σε συνδυασμό το πλήθος των τέκνων ανά οικογένεια. Από μία κλίμακα εισοδήματος και πάνω, ο ωφελούμενος προτείνεται να συμβάλλει ποσοστιαία στο ετήσιο κόστος των υπηρεσιών που λαμβάνει.

Οι κατανομές εισοδήματος ανά Περιφέρεια και ανά Νομό έχουν ζητηθεί από τη Γ.Γ.Π.Σ. Στον Πίνακα 14 φαίνεται ενδεικτική κατανομή του οικογενειακού εισοδήματος στην Περιφέρεια Αττικής, στη «Λοιπή Χώρα» και στο σύνολο της Χώρας για το 2012 (οικ. Έτος 2011). Για παράδειγμα:

- σε φορολογητέο εισόδημα μέχρι 8.000 ευρώ, συγκεντρώνεται μόλις το 4% των εισοδημάτων, από τα οποία το 3,3% ήταν στην Περιφέρεια Αττικής και το 4,5% στις λοιπές Περιφέρειες,
- σε φορολογητέο εισόδημα μέχρι 12.000 ευρώ, συγκεντρώνεται το 9,1% των εισοδημάτων, από τα οποία το 7,5% ήταν στην Περιφέρεια Αττικής και το 10,1% στις λοιπές Περιφέρειες,

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 14, στα εισοδηματικά κλιμάκια από 8.000 μέχρι 18.000 συγκεντρώνεται το 18,4% των συνολικών, ενώ εισοδηματικό κλιμάκιο από 30.000 μέχρι 65.000 συγκεντρώνεται το 52,2% των συνολικών φορολογητέων εισοδημάτων σε επίπεδο Χώρας. Στην πρώτη κατηγορία αντιστοιχεί το 25,6% των φορολογουμένων, ενώ στη δεύτερη το 40,1% των φορολογουμένων (φυσικών προσώπων).

Για τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της Δράσης προτείνεται επίσης να εξετασθούν:

- η ενσωμάτωση στις υπηρεσίες φροντίδας και συμβουλευτικών υπηρεσιών, είτε για την ενίσχυση της απασχόλησης (Θ.Σ. 8) είτε ψυχοκοινωνικής στήριξης,
- η (επιλεκτική) διεύρυνση του ωραρίου λειτουργία των Δομών,
- η αξιολόγηση των αναγκών και η περαιτέρω εκπαίδευση του προσωπικού των Δομών.

- η σύνδεση της Δράσης με την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας (στο πλαίσιο του Ν 4019/2011 και, ειδικότερα στην προοπτική δημιουργίας βιώσιμων κοινωνικών επιχειρήσεων Κοινωνικής Φροντίδας)
- η πιστοποίηση παιδαγωγών για την παροχή (κατ' επιλογή) κατ' οίκον υπηρεσίες φύλαξης παιδιών².
- η δημιουργία ηλεκτρονικού Μητρώου παρόχων Υπηρεσιών Φροντίδας (γενικών, ειδικών).

Τέλος, στο πλαίσιο των δυνητικά ωφελουμένων του Θ.Σ. 8, προτείνεται να εισαχθεί κριτήριο «**μέγιστης σώρευσης κοινωνικών επιδομάτων**» (λ.χ. ισόποσων ενός «ισοδύναμου» εισοδήματος), ώστε να διασφαλίζεται στοχευμένη και ισότιμη παροχή ευκαιριών απασχόλησης προς τις επιλέξιμες ωφελούμενες

Υπολογίζονται τη συνέχεια (Πίνακες 15 και 16) τα ακόλουθα σενάρια κατανομής πόρων:

- **Σενάριο 1:** Η υλοποίηση της Δράσης με τη μορφή που προτείνεται, καλύπτει τους Θ.Σ. 8 και 9 σε χρονικό ορίζοντα 3ετίας. Ωφελούνται κατ' έτος 47.881 γυναίκες / οικογένειες, ενώ γίνονται ετήσιες τοποθετήσεις 68.526 τέκνων. Για το Θ.Σ. 8 προϋπολογίζονται 194.271.210 ευρώ, ενώ για τον Θ.Σ.9 155.416.968 ευρώ, τα οποία αντιστοιχούν στο 14,6% των διαθέσιμων πόρων του Θ.Σ.9.
- **Σενάριο 2:** Η υλοποίηση της Δράσης με τη μορφή που προτείνεται, καλύπτει τους Θ.Σ. 8 και 9 σε χρονικό ορίζοντα 5ετίας. Για τα 3 πρώτα χρόνια (2015-2017) ωφελούνται ανά έτος 47.881 γυναίκες / οικογένειες, ενώ γίνονται ετήσιες τοποθετήσεις 68.526 τέκνων, ενώ για τα έτη 2018 και 2019, γίνεται υπόθεση μείωσης των ωφελουμένων κατά 50% (λόγω σταδιακής εξόδου της Χώρας από την κρίση). Στο υπό συζήτηση σενάριο, για το Θ.Σ. 8 προϋπολογίζονται 259.028.280 ευρώ, ενώ για τον Θ.Σ.9 207.222.624 ευρώ, τα οποία αντιστοιχούν στο 19,5% των διαθέσιμων πόρων του Θ.Σ.9.

Για τα σενάρια αυτά γίνονται ανά Θ.Σ. οι ακόλουθες υποθέσεις εργασίας:

- Για τον Θ.Σ. 8, ένα μέσο κόστος ανά τοποθέτηση της τάξης των **1.575 €** και, με βάση αυτό θα υπολογισθεί ένα μέσο ύψος voucher ανά ωφελούμενη γυναίκα.
- Για τον Θ.Σ. 9, ένα μέσο κόστος ανά τοποθέτηση της τάξης των **1.890 €** και, με βάση αυτό θα υπολογισθεί ένα μέσο ύψος voucher ανά ωφελούμενη οικογένεια.

Για την οριστικοποίηση του πλήθους ωφελουμένων και αντίστοιχων τοποθετήσεων, άρα του κόστους της Δράσης θα πρέπει να είναι γνωστές οι κατανομές των δυνητικά ωφελουμένων με εισοδηματικά κριτήρια, όπως εκείνα του Πίνακα 14, αλλά σε περιφερειακή κλίμακα.

Μια τέτοια υποθετική προσέγγιση, με 48.000 ωφελούμενους και 70.000 τοποθετήσεις ετησίως, φαίνεται στο παράδειγμα που ακολουθεί:

Κλιμάκια Εισοδήματος	Υποθέσεις Κατανομής Τέκνων/τοποθετήσεων	Υπόθεση Κατανομής Νοικοκυριών	Τέκνα Δικαιούχων Θ.Σ. 8	Τέκνα Δικαιούχων Θ.Σ. 9	Οικογένειες - Δικαιούχοι Θ.Σ. 8	Οικογένειες - Δικαιούχοι Θ.Σ. 9	Voucher Τοποθετήσεων
----------------------	---	-------------------------------	-------------------------	-------------------------	---------------------------------	---------------------------------	----------------------

² Αντίστοιχη –μεθοδολογικά- πρωτοβουλία έχει αναληφθεί στο πλαίσιο του Α.Π. του ΕΠΑΝΑΔ – Πρόγραμμα «ΔΑΦΝΗ»: Πιστοποίηση Επιμελητών κατ' οίκον προσωπικής φροντίδας που απασχολούνται με ασθενείς με άνοια και ενήλικα άτομα του φάσματος του αυτισμού.

							Θ.Σ. 8	Θ.Σ. 9
Μέχρι 10.000	14.000	9.600	8.400	5.600	11.760	7.840	1.600	2.000
10.000 - 20.000	35.000	24.000	21.000	14.000	29.400	19.600	1.600	2.000
20.000 - 30.000	21.000	14.400	12.600	8.400	17.640	11.760	1.600	2.000
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ	70.000	48.000	42.000	28.000	58.800	39.200	1.600	2.000

Κλιμάκια Εισοδήματος	Αντικειμενικό Κόστος ανά κλιμάκιο Οικογεν. Εισοδήματος	Πραγματικό Κόστος Voucher Τοποθετήσεων ανά Κλιμάκιο Εισοδήματος		Σύνολο Ετησίου Κόστους	
		Θ.Σ. 8	Θ.Σ. 9	Θ.Σ. 8	Θ.Σ. 9
Μέχρι 10.000	100% κάλυψη κόστους	1.600	2.000	13.440.000	11.200.000
10.000 - 20.000	80% κάλυψη κόστους	1.280	1.600	26.880.000	22.400.000
20.000 - 30.000	60% κάλυψη κόστους	960	1.200	12.096.000	10.080.000
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ		1.280	1.600	52.416.000	43.680.000

Πίνακας 6: Κατανομή Οικογενειακών Εισοδημάτων σε κλιμάκια

ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ οικ. Έτους 2011									
ΚΛΙΜΑΚΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	%	Φi	ΛΟΙΠΗ ΧΩΡΑ	%	Φi	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	%	Φi
= 0	792.884.604	0,2	0,2	1.219.669.341	0,1	0,1	2.012.553.945	0,2	0,2
ΑΠΟ 1 ΕΩΣ 3.000	3.380.897.962	0,7	0,8	7.264.393.998	0,9	1,0	10.645.291.960	0,8	0,9
3.001 - 5.000	3.504.122.430	0,7	1,5	8.141.409.001	1,0	2,0	11.645.531.431	0,9	1,8
5.001 - 8.000	8.755.215.203	1,7	3,3	21.033.256.326	2,5	4,5	29.788.471.529	2,2	4,0
8.001 - 12.000	21.305.098.694	4,2	7,5	46.621.725.274	5,6	10,1	67.926.823.968	5,1	9,1
12.001 - 18.000	59.995.670.401	11,9	19,5	118.472.698.185	14,1	24,2	178.468.368.586	13,3	22,4
18.001 -22.000	43.402.789.115	8,6	28,1	80.257.266.896	9,6	33,8	123.660.056.011	9,2	31,6
22.001 -30.000	79.888.305.562	15,9	44,0	135.909.276.535	16,2	50,0	215.797.582.097	16,1	47,8
30.001 - 65.000	281.459.939.426	56,0	100,0	418.787.910.267	50,0	100,0	700.247.849.693	52,2	100,0
ΣΥΝΟΛΑ	502.484.923.397	100		837.707.605.823	100		1.340.192.529.220	100	

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Γ.Γ.Π.Σ.

Πίνακας 7: Σενάρια Κατανομής Πόρων 2014-2020 στο πλαίσιο του Θ.Σ. 8 (Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής) και του Θ.Σ. 9 (Βελτίωση της πρόσβασης των φτωχών και απειλούμενων από φτώχεια νοικοκυριών κ.λπ. σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες φροντίδας των τέκνων τους) – Σενάριο 1ο Ζετής Υλοποίηση Δράσεων (2015-2017)

Περιφέρειες	Αριθμός παιδιών που τοποθετήθηκαν, 2013	Εκτίμηση Πλήθους Ωφελουμένων Γυναικών που αντιστοιχεί	Κατανομή Ωφελουμένων στους Θ.Σ.		Κοστολόγηση Δράσης σε ετήσια βάση		Κοστολόγηση Δράσης σε ορίζοντα 3ετίας (2015-2017)		Μ.Ο. Voucher ανά Έτος & Ωφελούμενη Οικογένεια	Προγραμματική Κατανομή Πόρων Θ.Σ. 9 2014-2020	Ποσοστό κάλυψης διαθεσίμων Πόρων Θ.Σ. 9 ανά Περιφέρεια	Υπόλοιπο Πόρων Θ.Σ. 9 για λοιπές Δράσει 2015-2020	
			Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 8	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 9	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 8	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 9	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 8 2015-2017	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 9 2015-2017					
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	9=6/2	(10)	(11)	(12)	
Λιγότερο Ανεπτυγμένες (LD)	Α.Μ.Θ.	4.422	3.632	2.653	1.769	4.178.790	3.343.032	12.536.370	10.029.096	920	68.196.020	14,71%	58.166.924
	Κ. Μακεδονίας	19.177	12.527	11.506	7.671	18.122.265	14.497.812	54.366.795	43.493.436	1.157	168.066.448	25,88%	124.573.012
	Θεσσαλίας	5.536	3.731	3.322	2.214	5.231.520	4.185.216	15.694.560	12.555.648	1.122	73.113.383	17,17%	60.557.735
	Ηπείρου	3.366	2.092	2.020	1.346	3.180.870	2.544.696	9.542.610	7.634.088	1.216	43.765.491	17,44%	36.131.403
	Δυτ. Ελλάδας	3.897	2.559	2.338	1.559	3.682.665	2.946.132	11.047.995	8.838.396	1.151	85.182.089	10,38%	76.343.693
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ (LD)		36.398	24.541	21.839	14.559	34.396.110	27.516.888	103.188.330	82.550.664	3.364	1.121	18,83%	355.772.766
Σε Μετάβαση (TRANS)	Δ. Μακεδονίας	2.515	1.484	1.509	1.006	2.376.675	1.901.340	7.130.025	5.704.020	1.281	24.069.094	23,70%	18.365.074
	Ιονίων Νήσων	948	653	569	379	895.860	716.688	2.687.580	2.150.064	1.098	33.301.739	6,46%	31.151.675
	Στ. Ελλάδα	990	405	594	396	935.550	748.440	2.806.650	2.245.320	1.848	42.509.024	5,28%	40.263.704

Περιφέρειες	Αριθμός παιδιών που τοποθετήθηκαν, 2013	Εκτίμηση Πλήθους Ωφελουμένων Γυναικών που αντιστοιχεί	Κατανομή Ωφελουμένων στους Θ.Σ.		Κοστολόγηση Δράσης σε ετήσια βάση		Κοστολόγηση Δράσης σε ορίζοντα Ζετίας (2015-2017)		Προγραμματική Κατανομή Πόρων Θ.Σ. 9 2014-2020	Ποσοστό κάλυψης διαθεσίμων Πόρων Θ.Σ. 9 ανά Περιφέρεια	Υπόλοιπο Πόρων Θ.Σ. 9 για λοιπές Δράσει 2015-2020	
			Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 8	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 9	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 8	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 9	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 8 2015-2017	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 9 2015-2017				
			(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	
Σε Μετάβαση (TRANS)	Πελοποννήσου	3.552	2.767	2.131	1.421	3.356.640	2.685.312	10.069.920	8.055.936	71.033.668	11,34%	62.977.732
	Β. Αιγαίου	832	586	499	333	786.240	628.992	2.358.720	1.886.976	34.375.930	5,49%	32.488.954
	Κρήτης	5.923	4.095	3.554	2.369	5.597.235	4.477.788	16.791.705	13.433.364	74.602.630	18,01%	61.169.266
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ (TRANS)		14.760	9.990	8.856	5.904	13.948.200	11.158.560	41.844.600	33.475.680	279.892.084	11,96%	246.416.404
Περισσότερο Ανεπτυγμένες (MD)	Αττικής	16.308	12.882	9.785	6.523	15.411.060	46.233.180	36.986.544	49.315.392	12,36%	262.229.417	249.900.569
	Ν. Αιγαίου	1.060	468	636	424	1.001.700	3.005.100	2.404.080	3.205.440	5,35%	42.493.936	41.692.576
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ (MD)		17.368	13.350	10.421	6.947	16.412.760	13.130.208	49.238.280	39.390.624	344.113.977	11,45%	304.723.353
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		68.526	47.881	41.116	27.410	64.757.070	51.805.656	194.271.210	155.416.968	1.062.329.491	14,63%	906.912.523

Πίνακας 8: Σενάρια Κατανομή Πόρων 2014-2020 στο πλαίσιο του Θ.Σ. 8 (Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής) και του Θ.Σ. 9 (Βελτίωση της πρόσβασης των φτωχών και απειλούμενων από φτώχεια νοικοκυριών κ.λπ. σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες φροντίδας των τέκνων τους) – Σενάριο 2ο 5ετής Υλοποίηση Δράσεων (2015-2019) με τα έτη 2018-2019 να ενισχύεται το 50% του πλήθους των ωφελουμένων

Περιφέρειες	Αριθμός παιδιών που τοποθετήθηκαν, 2013	Εκτίμηση Πλήθους Ωφελουμένων Γυναίκων που αντιστοιχεί	Κατανομή Ωφελουμένων στους Θ.Σ.		Κοστολόγηση Δράσης σε ετήσια βάση		Κοστολόγηση Δράσης σε ορίζοντα 3ετίας (2015-2017)		Προγραμματική Κατανομή Πόρων Θ.Σ. 9 2014-2020	Ποσοστό κάλυψης διαθεσίμων Πόρων Θ.Σ. 9 ανά Περιφέρεια	Υπόλοιπο Πόρων Θ.Σ. 9 για λοιπές Δράσεις 2015-2020	
			Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 8	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 9	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 8	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 9	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 8 2015-2017	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 9 2015-2017				
			(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	
Λιγότερο Ανπτυγμένες (LD)	Α.Μ.Θ.	4.422	3.632	2.653	1.769	4.178.790	3.343.032	16.715.160	13.372.128	68.196.020	19,61%	54.823.892
	Κ. Μακεδονίας	19.177	12.527	11.506	7.671	18.122.265	14.497.812	72.489.060	57.991.248	168.066.448	34,50%	110.075.200
	Θεσσαλίας	5.536	3.731	3.322	2.214	5.231.520	4.185.216	20.926.080	16.740.864	73.113.383	22,90%	56.372.519
	Ηπείρου	3.366	2.092	2.020	1.346	3.180.870	2.544.696	12.723.480	10.178.784	43.765.491	23,26%	33.586.707
	Δυτ. Ελλάδας	3.897	2.559	2.338	1.559	3.682.665	2.946.132	14.730.660	11.784.528	85.182.089	13,83%	73.397.561
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ (LD)		36.398	24.541	21.839	14.559	34.396.110	27.516.888	137.584.440	110.067.552	438.323.430	25,11%	328.255.878
Σε Μετάβαση (TRANS)	Δ. Μακεδονίας	2.515	1.484	1.509	1.006	2.376.675	1.901.340	9.506.700	7.605.360	24.069.094	31,60%	16.463.734
	Ιονίων Νήσων	948	653	569	379	895.860	716.688	3.583.440	2.866.752	33.301.739	8,61%	30.434.987
	Στ. Ελλάδας	990	405	594	396	935.550	748.440	3.742.200	2.993.760	42.509.024	7,04%	39.515.264
	Πελοποννήσου	3.552	2.767	2.131	1.421	3.356.640	2.685.312	13.426.560	10.741.248	71.033.668	15,12%	60.292.420
	Β. Αιγαίου	832	586	499	333	786.240	628.992	3.144.960	2.515.968	34.375.930	7,32%	31.859.962
	Κρήτης	5.923	4.095	3.554	2.369	5.597.235	4.477.788	22.388.940	17.911.152	74.602.630	24,01%	56.691.478
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ (TRANS)		14.760	9.990	8.856	5.904	13.948.200	11.158.560	55.792.800	44.634.240	279.892.084	15,95%	235.257.844

Περιφέρειες	Αριθμός παιδιών που τοποθετήθηκαν, 2013	Εκτίμηση Πλήθους Ωφελουμένων Γυναικών που αντιστοιχεί	Κατανομή Ωφελουμένων στους Θ.Σ.		Κοστολόγηση Δράσης σε ετήσια βάση		Κοστολόγηση Δράσης σε ορίζοντα Ζετίας (2015-2017)		Προγραμματική Κατανομή Πόρων Θ.Σ. 9 2014-2020	Ποσοστό κάλυψης διαθεσίμων Πόρων Θ.Σ. 9 ανά Περιφέρεια	Υπόλοιπο Πόρων Θ.Σ. 9 για λοιπές Δράσει 2015-2020	
			Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 8	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 9	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 8	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 9	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 8 2015-2017	Ομάδες-Στόχοι Θ.Σ. 9 2015-2017				
			(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	
Περισσότερο Ανεπτυγμένες (MD)	Αττικής	16.308	12.882	9.785	6.523	15.411.060	12.328.848	61.644.240	49.315.392	299.215.961	16,48%	249.900.569
	Ν. Αιγαίου	1.060	468	636	424	1.001.700	801.360	4.006.800	3.205.440	44.898.016	7,14%	41.692.576
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ (MD)		17.368	13.350	10.421	6.947	16.412.760	13.130.208	65.651.040	52.520.832	344.113.977	15,26%	291.593.145
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		68.526	47.881	41.116	27.410	64.757.070	51.805.656	259.028.280	207.222.624	1.062.329.491	19,51%	855.106.867

4. Έρευνα για τους δημοτικούς βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς. Η περίπτωση των Δήμων της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Δημοτικοί βρεφικοί, βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί λειτουργούν σε 20 από τους 22 Δήμους της περιφέρειας ΑΜΘ. Δεν λειτουργούν δημοτικοί σταθμοί στους Δήμους Μύκης και Αρριανών.

Σε 18 Δήμους της ΑΜΘ φορέας λειτουργίας των σταθμών είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) που έχουν συστήσει αυτοί, ενώ σε 2 Δήμους (Δήμοι Σαμοθράκης και Μαρώνειας-Σαπών) οι σταθμοί λειτουργούν ως δημοτικές υπηρεσίες ενταγμένες στον ΟΕΥ του οικείου Δήμου.

Στην Περιφέρεια ΑΜΘ λειτουργούν συνολικά 115 δημοτικοί σταθμοί. Από αυτούς 3 μόνο είναι βρεφικοί (2 στον Δ. Ξάνθης και 1 στον Δ. Δοξάτου), 23 είναι βρεφονηπιακοί, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία (89) είναι παιδικοί σταθμοί.

Αξίζει να σημειωθεί ότι βρέφη φιλοξενούνται μόνο σε έξι (6) Δήμους της ΑΜΘ (Δήμοι Αλεξανδρούπολης, Ξάνθης, Καβάλας, Διδυμοτείχου, Παγγαίου και Δοξάτου).

Στους 115 υφιστάμενους σταθμούς μπορούν να φιλοξενηθούν 6.757 παιδιά εκ των οποίων 594 βρέφη και 6.163 νήπια (υφιστάμενη δυναμικότητα). Η προσαρμογή των σταθμών στις διατάξεις του Π.Δ. 99/2017 δεν αναμένεται να επιφέρει σημαντικές διαφοροποιήσεις στη συνολική δυναμικότητά τους.

Ο συνολικός αριθμός των φιλοξενούμενων παιδιών σήμερα στους δημοτικούς σταθμούς ανέρχεται σε 4.309, εκ των οποίων 228 (ποσοστό 5,29%) είναι βρέφη, ενώ 4.081 (ποσοστό 94,71%) είναι νήπια, από τα οποία 946 (ποσοστό 21,95%) γεννήθηκαν το 2015, 2.165 (ποσοστό 50,24%) το 2014 και 970 (ποσοστό 22,51%) γεννήθηκαν το 2013 (σημερινά προνήπια). Από τα στοιχεία αυτά συμπεραίνεται ότι από τα τρία έτη γέννησής τους ο κύριος όγκος των φιλοξενούμενων νηπίων ανήκει στο μεσαίο έτος (2014), ενώ στο πρώτο έτος (2015 μεταβρεφική ηλικία) και στο τρίτο έτος (2013 προνήπια) παρατηρούνται μειωμένα ποσοστά. Τα ποσοστά βέβαια αυτά διαφοροποιούνται από Δήμο σε Δήμο, αλλά ακόμη και ενδοδημοτικά.

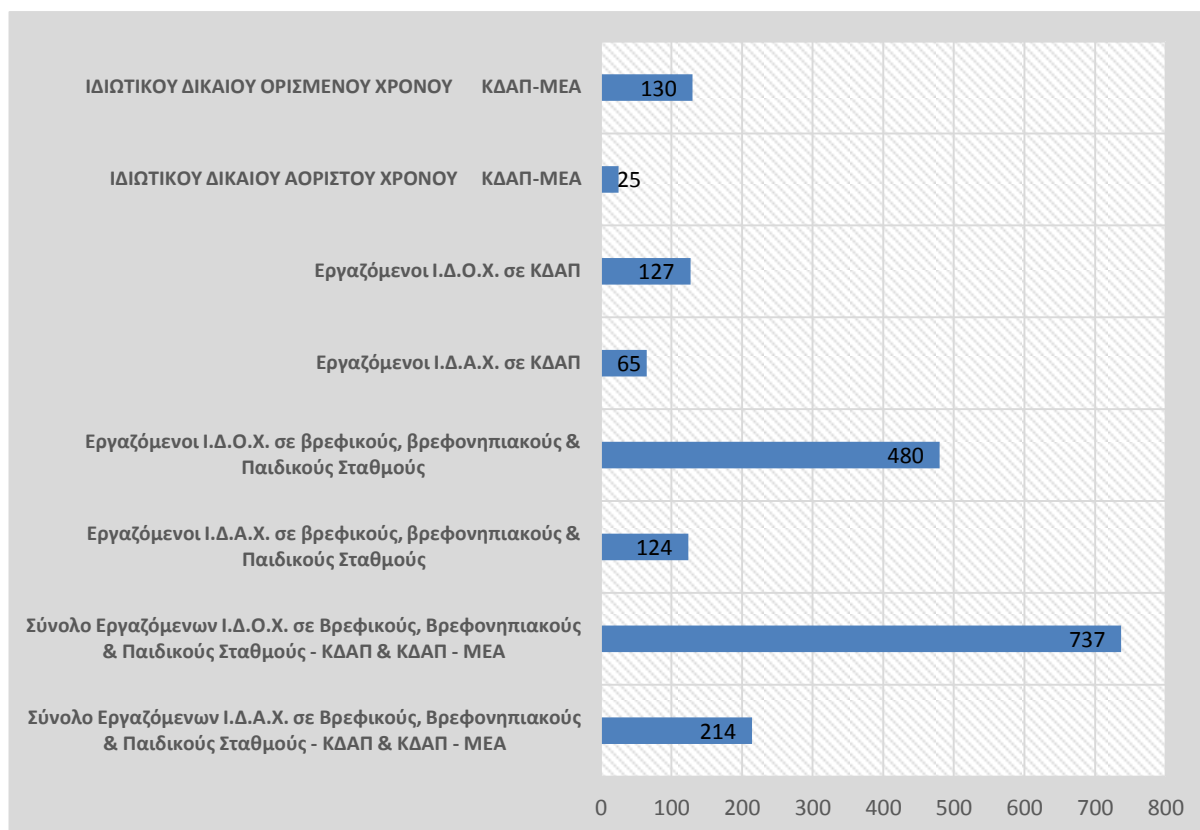
Αξίζει να σημειωθεί ότι στους δημοτικούς σταθμούς επτά Δήμων (Δήμοι Ορεστιάδας, Σουφλίου, Σαμοθράκης, Μαρώνειας-Σαπών, Νευροκοπίου, Δοξάτου και Παρανεστίου) δεν καταγράφονται καθόλου ή καταγράφεται ελάχιστος αριθμός (0-3) νηπίων γεννηθέντων το 2013 (προνήπια), επειδή είτε αυτά σχεδόν στο σύνολό τους εγγράφονται στα νηπιαγωγεία, είτε ο συνολικός αριθμός των νηπίων είναι πολύ μικρός. Μονοψήφιο αριθμό προνηπίων (7 προνήπια στους 3 παιδικούς σταθμούς) εμφανίζει και ο Δ. Θάσου.

Διαπιστώνεται γενικά ότι ένα σχετικά υψηλό ποσοστό προνηπίων εγγράφεται στα νηπιαγωγεία και όχι στους παιδικούς σταθμούς, είτε λόγω συνειδητής επιλογής των γονέων, είτε λόγω ιδιαίτερων τοπικών κοινωνικοοικονομικών συνθηκών (π.χ. γονείς σε μικρούς ή μεσαίους πληθυσμιακά οικισμούς κατευθύνονται προς τα νηπιαγωγεία για να διασφαλίσουν τη συνέχιση της λειτουργίας τους).

Το ποσοστό των προνηπίων που παραμένουν στους δημοτικούς σταθμούς και δεν εγγράφονται στα νηπιαγωγεία διαφοροποιείται από Δήμο σε Δήμο, αλλά ακόμη και ενδοδημοτικά, με ακραία ποσοστά από 0% σε ορισμένους από τους προαναφερθέντες Δήμους (π.χ. Δ. Σουφλίου, Κ. Νευροκοπίου), μέχρι και 100% (π.χ. Δ. Κομοτηνής). Το γεγονός αυτό διαφοροποιεί σημαντικά από Δήμο σε Δήμο τις όποιες επιπτώσεις στη λειτουργία των δημοτικών σταθμών από την εφαρμογή της ένταξης των προνηπίων στην υποχρεωτική δίχρονη προσχολική εκπαίδευση.

Η φιλοξενία στους δημοτικούς σταθμούς της ΑΜΘ 2.573 βρεφών και νηπίων από το σύνολο των 4.309 (ποσοστό 59,71%) είναι χρηματοδοτούμενη από προγράμματα του ΕΣΠΑ. Ειδικότερα αναφέρεται ότι η φιλοξενία 608 νηπίων που γεννήθηκαν το 2013 (σημερινά προνήπια) χρηματοδοτείται από προγράμματα του ΕΣΠΑ (ποσοστό 23,63% επί του συνόλου χρηματοδοτούμενων μέσω ΕΣΠΑ).

Γράφημα 1: Κατανομή του συνόλου των εργαζομένων στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης των Φορέων που δέχτηκαν VOUCHER για τη Δράση 2018-2019

Ο αριθμός θέσεων που χρηματοδοτούνται από προγράμματα του ΕΣΠΑ και το αντίστοιχο ποσοστό % στο σύνολο των φιλοξενούμενων βρεφών και νηπίων όπως είναι φυσικό διαφοροποιείται από Δήμο σε δήμο. Πάντως πλην κάποιων εξαιρέσεων το ποσοστό αυτό είναι υψηλότερο του 50%.

Το ποσοστό χρηματοδότησης θέσεων από το ΕΣΠΑ επί του συνόλου των φιλοξενούμενων παιδιών στους δημοτικούς σταθμούς επηρεάζεται αρνητικά από τη σωστή και ως ένα σημείο αναγκαία επιλογή τους να μη δηλώνουν για χρηματοδότηση το σύνολο των διαθέσιμων θέσεων τους, αλλά να κρατούν ικανό αριθμό για εξυπηρέτηση εργαζομένων γονέων μη δικαιούχων επιδότησης.

Επιπλέον τονίζεται ότι το ποσοστό αυτό επηρεάζεται και από το γεγονός ότι γονείς απευθύνονται για διάφορους λόγους (π.χ. ύπαρξη μεταφορικών μέσων) πρώτα στους ιδιωτικούς και σε δεύτερο χρόνο στους δημοτικούς σταθμούς. Σε κάθε περίπτωση τα ποσοστά χρηματοδότησης θέσεων από το ΕΣΠΑ στους δημοτικούς σταθμούς μπορούν να βελτιωθούν με συντονισμένες προσπάθειες Δήμων και γονέων για αύξηση του αριθμού των αιτήσεων από δικαιούχους γονείς (ιδίως γονείς των οποίων τα παιδιά φιλοξενούνται ήδη στους δημοτικούς σταθμούς, αλλά αυτοί δε μπαίνουν καν στη διαδικασία υποβολής αίτησης χρηματοδότησης).

Οι δημοτικοί βρεφικοί, βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί αποτελούν δημοτικές υπηρεσίες και ως εκ τούτου η λειτουργία τους δεν εξαρτάται αποκλειστικά από τις χρηματοδοτήσεις του ΕΣΠΑ, αλλά ενισχύεται με αυτές. Για την απρόσκοπτη λειτουργία των δημοτικών σταθμών, οι όποιες απώλειες εσόδων από το ΕΣΠΑ, είτε συνολικώς (π.χ. από τη μη συνέχιση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων μετά την ολοκλήρωσή τους), είτε μερικώς (π.χ. από τη μείωση των φιλοξενούμενων παιδιών) θα πρέπει να αναπληρωθούν με αύξηση των εσόδων τους από άλλες πηγές (ΚΑΠ, ίδιους πόρους των Δήμων, συμμετοχή γονέων κ.λπ.). Ο ακριβής υπολογισμός του λειτουργικού κόστους ανά Δήμο θα πρέπει να γίνει συνυπολογίζοντας όλες τις παραμέτρους που το επηρεάζουν (αριθμός φιλοξενούμενων παιδιών, αριθμός εργαζομένων μονίμων και ΙΔΑΧ, αριθμός συμβασιούχων κ.λπ.), ιδιαίτερα δε λαμβάνοντας υπόψη τον διαρκώς μειούμενο αριθμό φιλοξενούμενων παιδιών στους σταθμούς μικρών και μεσαίων οικισμών, τις επιπτώσεις από την εφαρμογή της ένταξης των προνηπίων στη διετή υποχρεωτική προσχολική εκπαίδευση και την ενδεχόμενη ανάγκη δημιουργίας νέων βρεφικών κυρίως τμημάτων με υψηλό λειτουργικό κόστος.

Επιπλέον των ανωτέρω τονίζεται ότι σε 8 Δήμους της ΑΜΘ (Δήμοι Αλεξανδρούπολης, Ορεσιτιάδας, Διδυμοτείχου, Κομοτηνής, Ξάνθης, Καβάλας, Παγγαίου και Δράμας) λειτουργούν παράλληλα με τους δημοτικούς και ιδιωτικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί με συνολική δυναμικότητα φιλοξενίας 2.026 παιδιών. Όπως είναι φυσικό, η λειτουργία των ιδιωτικών αυτών σταθμών συνδέεται άμεσα και επηρεάζει τους σταθμούς των παραπάνω Δήμων.

Ο συνολικός αριθμός των φιλοξενούμενων παιδιών σήμερα στους παραπάνω ιδιωτικούς σταθμούς ανέρχεται σε 1.717 παιδιά, εκ των οποίων 342 (ποσοστό 19,92%) είναι βρέφη, ενώ 1.375 (ποσοστό 80,08%) είναι νήπια.

Η φιλοξενία στους ιδιωτικούς σταθμούς 1.429 βρεφών και νηπίων από το σύνολο των 1.717 (ποσοστό 83,23%) και εξ αυτών η φιλοξενία 305 βρεφών από το σύνολο των 342 (ποσοστό 89,18%) είναι χρηματοδοτούμενη από προγράμματα του ΕΣΠΑ. Αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχει ιδιωτικός

βρεφονηπιακός σταθμός το σύνολο των θέσεων του οποίου είναι χρηματοδοτούμενο από προγράμματα του ΕΣΠΑ (100%).

Σε συνέχεια όσων αναφέρθηκαν παραπάνω και από την επεξεργασία των στοιχείων που αφορούν στα φιλοξενούμενα προνήπια (παιδιά γεννηθέντα το 2013) της διανυόμενης περιόδου 2017-2018, καθώς και τα αντίστοιχα στοιχεία της περιόδου 2016-2017 (εξαχθέν ποσοστό παραμονής των παιδιών ως προνηπίων στους παιδικούς σταθμούς, το οποίο κατά βάση ισχύει διαχρονικά), προκύπτει ότι οι 22 Δήμοι της ΑΜΘ μπορούν να καταταγούν σε τρεις βασικές κατηγορίες όσον αφορά στις επιπτώσεις στη λειτουργία των δημοτικών σταθμών από την εφαρμογή της ένταξης των προνηπίων στην υποχρεωτική δίχρονη προσχολική εκπαίδευση. Ως επιπτώσεις νοούνται οι ανακατατάξεις στον αριθμό και στην ηλικιακή διάρθρωση των φιλοξενούμενων παιδιών, στον αριθμό των εργαζομένων, στα οικονομικά του Νομικού Προσώπου κλπ. Κατά την παρούσα έρευνα δεν εξετάστηκε και ούτε γίνεται αναφορά στην εκπαιδευτική διάσταση του θέματος, στην επάρκεια των υποδομών των υφιστάμενων νηπιαγωγείων που θα φιλοξενήσουν το σύνολο των προνηπίων κλπ.

Στην πρώτη κατηγορία συμπεριλαμβάνονται οι Δήμοι: Αρριανών, Μύκης, Σουφλίου, Κ. Νευροκοπίου, Ορεστιάδας, Δοξάτου, Θάσου, Σαμοθράκης, Μαρώνας – Σαπών και Παρανεστίου για τους οποίους προκύπτει ότι θα υπάρξουν μηδενικές ή ελάχιστες επιπτώσεις στη λειτουργία των παιδικών σταθμών από την εφαρμογή της ένταξης των προνηπίων στην υποχρεωτική δίχρονη προσχολική εκπαίδευση, αφού σε αυτούς τους Δήμους όπως αναφέρθηκε παραπάνω, είτε δεν υπάρχουν καθόλου σταθμοί, είτε δεν καταγράφονται καθόλου ή καταγράφονται ελάχιστα προνήπια (μονοψήφιος αριθμός) στους σταθμούς τους. Στους συγκεκριμένους Δήμους το σύνολο ή τεράστιο ποσοστό των προνηπίων εγγράφεται διαχρονικά στα νηπιαγωγεία.

Στη δεύτερη κατηγορία συμπεριλαμβάνονται οι Δήμοι: Παγγαίου, Αλεξανδρούπολης, Προσοτσάνης, Δράμας, Διδυμοτείχου, Τοπείρου, Καβάλας, Αβδήρων, Νέστου και Ξάνθης για τους οποίους προκύπτει ότι θα υπάρξουν έως και σημαντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή της ένταξης των προνηπίων στην υποχρεωτική δίχρονη προσχολική εκπαίδευση, είτε σημειακά (π.χ. στους Δήμους Παγγαίου, Προσοτσάνης), είτε στην πλειονότητα των σταθμών τους. Το ποσοστό προνηπίων επί του συνόλου των φιλοξενούμενων παιδιών στους συγκεκριμένους Δήμους κυμαίνεται από 14,24 % (Δ. Παγγαίου) έως 30,96 % (Δ. Ξάνθης). Σημειώνεται ότι το ποσοστό παραμονής παιδιών ως προνηπίων στους παιδικούς σταθμούς των Δήμων αυτών (π.χ. γεννηθέντα το 2013 για την περίοδο 2017-2018), σε σχέση με τον αριθμό παιδιών του ίδιου έτους γέννησης (2013) που φιλοξενούνταν κατά την προηγούμενη περίοδο (2016-2017), κυμαίνεται από 24,48 % (Δ. Αλεξανδρούπολης) έως 125 % (Δ. Τοπείρου).

Επιπλέον επισημαίνεται, ότι το ποσοστό των χρηματοδοτούμενων από το ΕΣΠΑ θέσεων προνηπίων επί του συνόλου των χρηματοδοτούμενων θέσεων παιδιών στους σταθμούς των ανωτέρω δήμων κυμαίνεται από 14,12 % στον Δ. Διδυμοτείχου (12 θέσεις προνηπίων σε σύνολο 85 χρηματοδοτούμενων θέσεων παιδιών), έως 35,90 % στον Δ. Ξάνθης (56 θέσεις προνηπίων σε σύνολο 156 χρηματοδοτούμενων θέσεων παιδιών).

Στην τρίτη κατηγορία συμπεριλαμβάνονται οι Δήμοι Ιάσμου και Κομοτηνής για τους οποίους προκύπτει ότι θα υπάρξουν σημαντικότερες επιπτώσεις από την εφαρμογή της ένταξης των

προνηπίων στην υποχρεωτική δίχρονη προσχολική εκπαίδευση, λόγω του υψηλού αριθμού προνηπίων (αναλογικά βέβαια) που φιλοξενούνται στους παιδικούς σταθμούς τους (17 προνήπια σε σύνολο 36 παιδιών ποσοστό 47,22 % στον Δ. Ιάσμου και 239 προνήπια σε σύνολο 547 παιδιών ποσοστό 43,69 % στον Δ. Κομοτηνής). Αξίζει να σημειωθεί, ότι στον Δ. Ιάσμου φιλοξενήθηκαν 9 παιδιά γεννηθέντα το 2013 κατά την περίοδο 2016-2017, ενώ την τρέχουσα περίοδο 2017-2018 φιλοξενούνται 17 (ως προνήπια πλέον). Επομένως το ποσοστό παραμονής παιδιών ως προνηπίων στους παιδικούς σταθμούς του Δήμου, σε σχέση με τον αριθμό παιδιών του ίδιου έτους γέννησης (2013) που φιλοξενούνταν την προηγούμενη περίοδο, ανέρχεται στο 188,89% ! Αντίστοιχα στον Δ. Κομοτηνής φιλοξενήθηκαν 239 παιδιά γεννηθέντα το 2013 την περίοδο 2016-2017, ενώ την τρέχουσα περίοδο 2017-2018 φιλοξενούνται και πάλι 239 (ως προνήπια πλέον). Επομένως το ποσοστό παραμονής παιδιών ως προνηπίων στους παιδικούς σταθμούς του Δήμου Κομοτηνής, σε σχέση με τον αριθμό παιδιών του ίδιου έτους γέννησης (2013) που φιλοξενούνταν την προηγούμενη περίοδο, ανέρχεται στο 100 %.

Επιπλέον των ανωτέρω επισημαίνεται, ότι το ποσοστό των χρηματοδοτούμενων από το ΕΣΠΑ θέσεων προνηπίων επί του συνόλου των χρηματοδοτούμενων θέσεων παιδιών στους σταθμούς του Δ. Κομοτηνής ανέρχεται σε 51,53 % (168 θέσεις προνηπίων σε σύνολο 326 χρηματοδοτούμενων θέσεων παιδιών), ενώ στον Δ. Ιάσμου ανέρχεται σε 48,28% (14 θέσεις προνηπίων σε σύνολο 29 χρηματοδοτούμενων θέσεων παιδιών), ποσοστά ιδιαίτερα υψηλά.

6. Αξιολόγηση του Προγράμματος

6.1 Δράση "Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής", Εφαρμογή Παιδικών Σταθμών

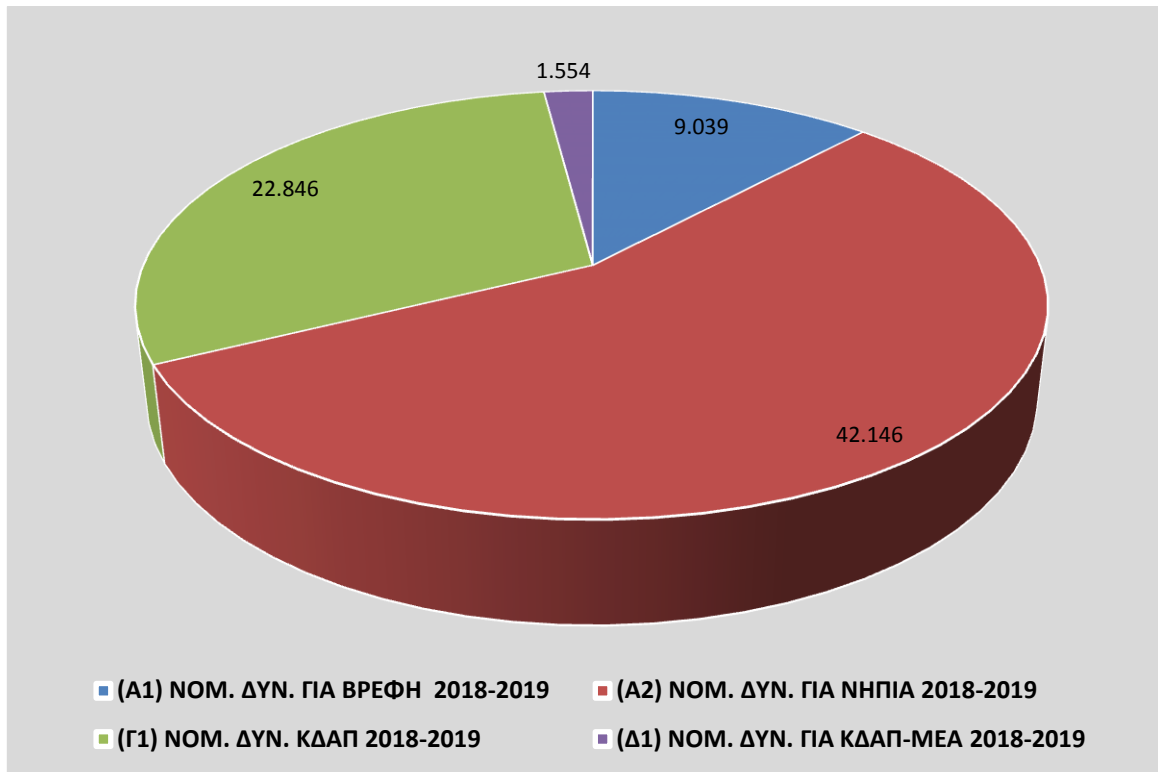
Η αναλογία της νόμιμης δυναμικότητας των φορέων/δομών που συμμετέχουν στην δράση είναι : 39% Ιδιωτικοί και 61% Δημοτικοί. Εξ αυτών το 11,62% καλύπτει βρέφη (από 6 μηνών έως 2,5 ετών), το 57,2% νήπια (από 2,5 - 4 ετών), το 29,30% τα ΚΔΑΠ (παιδιά από 5 - 12 ετών) και το υπόλοιπο 1,8% τα ΚΔΑΠ ΜΕΑ.

Πίνακας 9: Δράση "Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής ζωής", Εφαρμογή Παιδικών Σταθμών

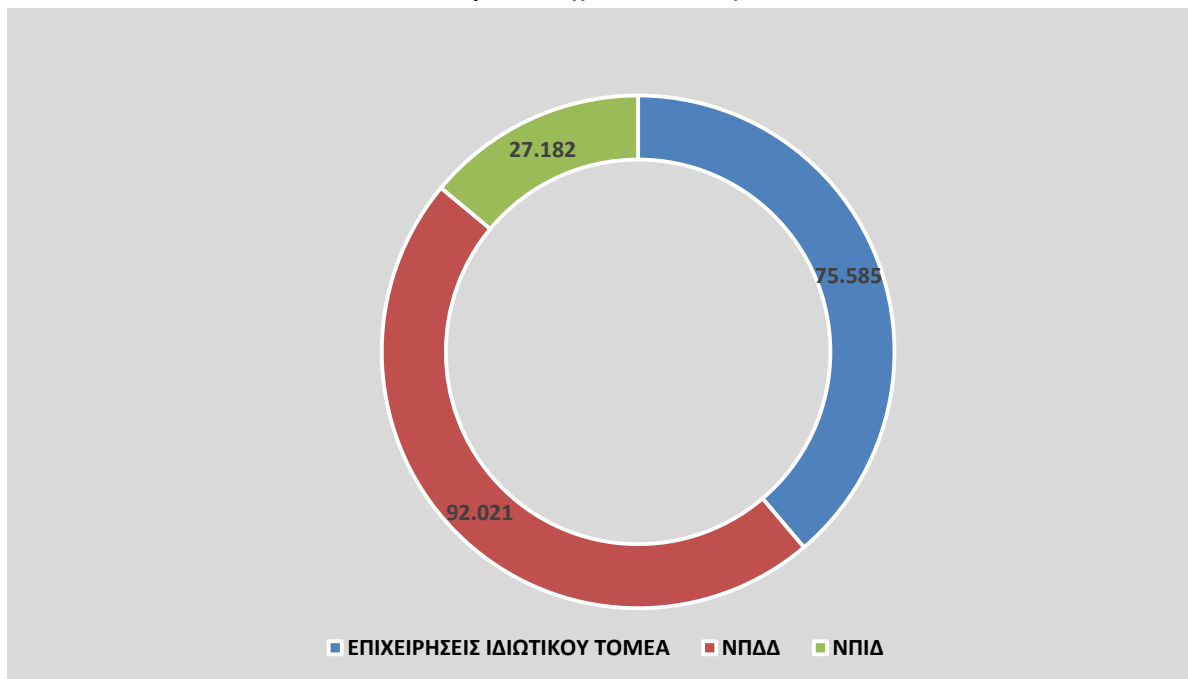
ΠΕΔΙΑ ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ ΑΘΡΟΙΣΗΣ				
	Νόμιμη δυναμικότητα 2018-2019 (με αίτηση για να δεχθούν voucher)	(Α1) ΝΟΜ. ΔΥΝ. ΓΙΑ ΒΡΕΦΗ 2018-2019	(Α2) ΝΟΜ. ΔΥΝ. ΓΙΑ ΝΗΠΙΑ 2018-2019	(Γ1) ΝΟΜ. ΔΥΝ. ΚΔΑΠ 2018-2019	(Δ1) ΝΟΜ. ΔΥΝ. ΓΙΑ ΚΔΑΠ-ΜΕΑ 2018-2019
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	75.585	9.039	42.146	22.846	1.554
ΝΠΔΔ	92.021	12.209	65.455	13.664	693
ΝΠΙΔ	27.182	1.393	3.824	20.568	1.397
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	194.788	22.641	111.425	57.078	3.644

Στο ακόλουθο Γράφημα παρατηρείται ότι οι περισσότερες αιτήσεις Voucher αφορούν νήπια και Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης (ΚΔΑΠ) κατά το διάστημα 2018-2019. Πιο συγκεκριμένα, οι περισσότερες αιτήσεις Voucher αφορούσαν Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κι Επιχειρήσεις του Ιδιωτικού Τομέα.

Γράφημα 2 : Ποσοστιαία κατανομή της Νόμιμης Δυναμικότητας 2018-2019 (με αίτηση για να δεχτούν voucher)

Γράφημα 3: Ποσοστιαία κατανομή της Νόμιμης Δυναμικότητας 2018-2019, κατά Γενική Μορφή (με αίτηση για να δεχτούν voucher)

Στον παρακάτω Πίνακα τα στοιχεία αφορούν στις δύο μητροπολιτικές πόλεις των Δήμων Αθηναίων και Θεσσαλονίκης.

Ειδικότερα έχει γίνει ανάλυση ανά κατηγορία και κατά είδος φορέα (Ιδιωτικοί και Δημοτικοί Φορείς).

Σημεία ενδιαφέροντος:

1. Ο Συνολικός αριθμός των συμβασιοποιημένων voucher του Δήμου Θεσσαλονίκης είναι μεγαλύτερος κατά περίπου 1.000 παιδιά έναντι του Δ. Αθηναίων.
2. Η αναλογία των Ιδιωτικών Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών τόσο στην Αθήνα όσο και στην Θεσσαλονίκη είναι άνω του 50%.
3. Και στους δύο Δήμους, το 60% αφορά σε τοποθετήσεις Νηπίων.
4. Τόσο στα ΚΔΑΠ όσο και στα ΚΔΑΠ-ΜΕΑ, καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο ποσοστό έναντι των δημοτικών φορέων.

Πίνακας 10: Δράση "Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής ζωής", Εφαρμογή Παιδικών Σταθμών

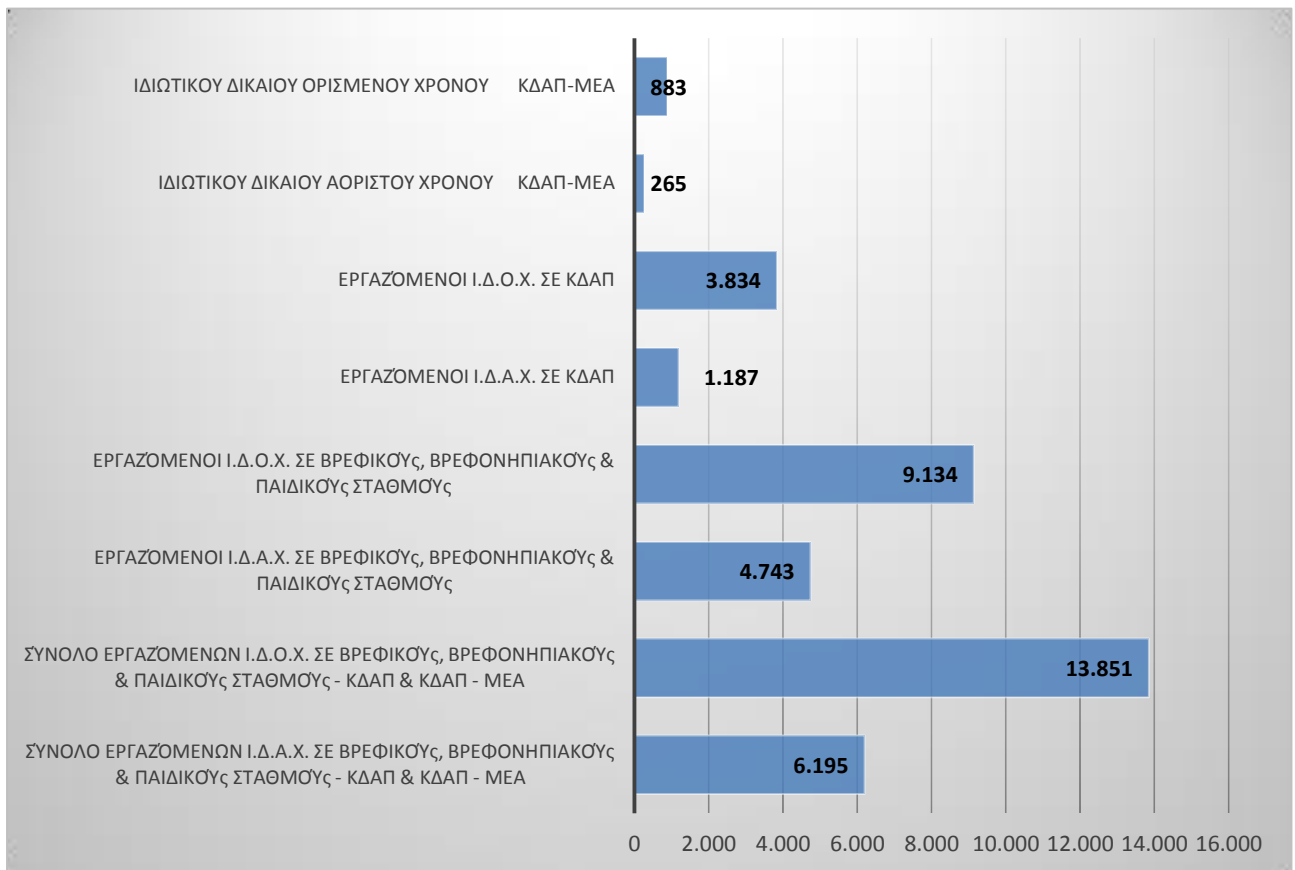
ΠΕΔΙΑ ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗΣ		ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ ΑΘΡΟΙΣΗΣ				
Νομός / Δήμος	Γενική νομική μορφή	Παιδιά με σύμβαση 2018-2019	(Α1) ΒΡΕΦΗ με σύμβαση 2018-2019	(Α2) ΝΗΠΙΑ με σύμβαση 2018-2019	(Γ1) ΚΔΑΠ με σύμβαση 2018-2019	(Δ1) ΚΔΑΠ-ΜΕΑ με σύμβαση 2018-2019
Στοιχεία για: Αττικής / Δήμος Αθηναίων						
Αττικής / Δήμος Αθηναίων	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	1.576	378	1.168	30	0
Αττικής / Δήμος Αθηναίων	ΝΠΔΔ	1.133	398	735	0	0
Σύνολα για: Αττικής / Δήμος Αθηναίων		2.709	776	1.903	30	0
Στοιχεία για: Θεσσαλονίκης / Δήμος Θεσσαλονίκης						
Θεσσαλονίκης / Δήμος Θεσσαλονίκης	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	2.067	322	910	640	195
Θεσσαλονίκης / Δήμος Θεσσαλονίκης	ΝΠΔΔ	1.008	159	849	0	0
Θεσσαλονίκης / Δήμος Θεσσαλονίκης	ΝΠΙΔ	644	0	0	594	50
Σύνολα για: Θεσσαλονίκης / Δήμος Θεσσαλονίκης		3.719	481	1.759	1.234	245
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ:		6.428	1.257	3.662	1.264	245

6.2 Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου που δέχτηκαν voucher για τη δράση "Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής" (2018-2019)

Πίνακας 11: Εργαζόμενοι των Φορέων που δέχτηκαν VOUCHER για τη Δράση 2018-2019

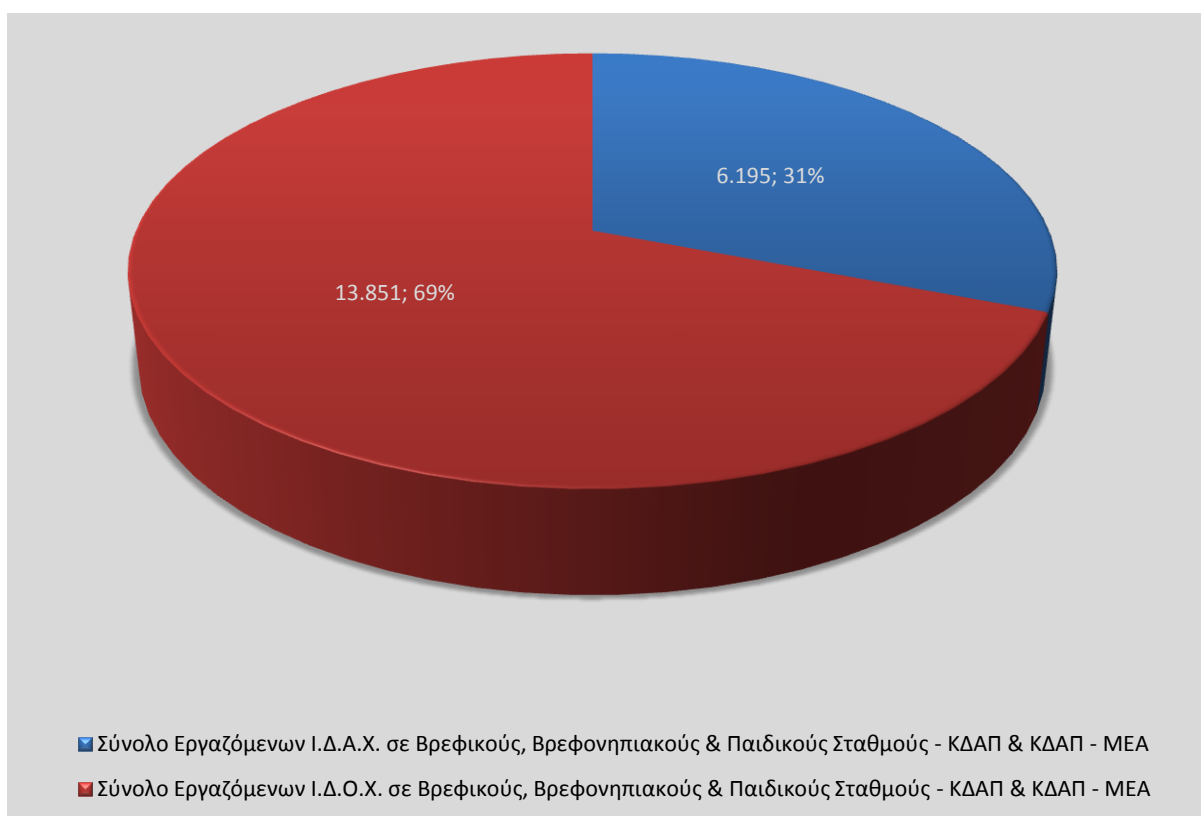
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Σύνολο Εργαζόμενων Ι.Δ.Α.Χ. σε Βρεφικούς, Βρεφονηπιακούς & Παιδικούς Σταθμούς - ΚΔΑΠ & ΚΔΑΠ - ΜΕΑ	Σύνολο Εργαζόμενων Ι.Δ.Ο.Χ. σε Βρεφικούς, Βρεφονηπιακούς & Παιδικούς Σταθμούς - ΚΔΑΠ & ΚΔΑΠ - ΜΕΑ	Εργαζόμενοι Ι.Δ.Α.Χ. σε βρεφικούς, βρεφονηπιακούς & Παιδικούς Σταθμούς	Εργαζόμενοι Ι.Δ.Ο.Χ. σε βρεφικούς, βρεφονηπιακούς & Παιδικούς Σταθμούς	Εργαζόμενοι Ι.Δ.Α.Χ. σε ΚΔΑΠ	Εργαζόμενοι Ι.Δ.Ο.Χ. σε ΚΔΑΠ	ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΚΔΑΠ-ΜΕΑ	ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΚΔΑΠ-ΜΕΑ
Αν. Μακεδονίας και Θράκης	214	737	124	480	65	127	25	130
Αττικής	2.327	4.001	2.235	3.616	89	321	3	64
Βορείου Αιγαίου	47	123	47	110	0	5	0	8
Δυτικής Ελλάδας	336	819	182	501	139	240	15	78
Δυτικής Μακεδονίας	86	397	50	193	28	173	8	31
Ηπείρου	268	637	95	364	173	235	0	38
Θεσσαλίας	494	1.119	247	606	241	451	6	62
Ιονίων Νήσων	170	209	123	124	47	54	0	31
Κεντρικής Μακεδονίας	1.417	3.755	878	1.666	338	1.754	201	335
Κρήτης	281	869	262	706	13	132	6	31
Νοτίου Αιγαίου	153	239	145	168	7	28	1	43
Πελοποννήσου	280	566	235	372	45	170	0	24
Στερεάς Ελλάδας	122	380	120	228	2	144	0	8
ΣΥΝΟΛΟ	6.195	13.851	4.743	9.134	1.187	3.834	265	883

Γράφημα 4: Κατανομή του συνόλου των εργαζομένων σε εθνικό επίπεδο των Φορέων που δέχτηκαν VOUCHER για τη Δράση 2018-2019

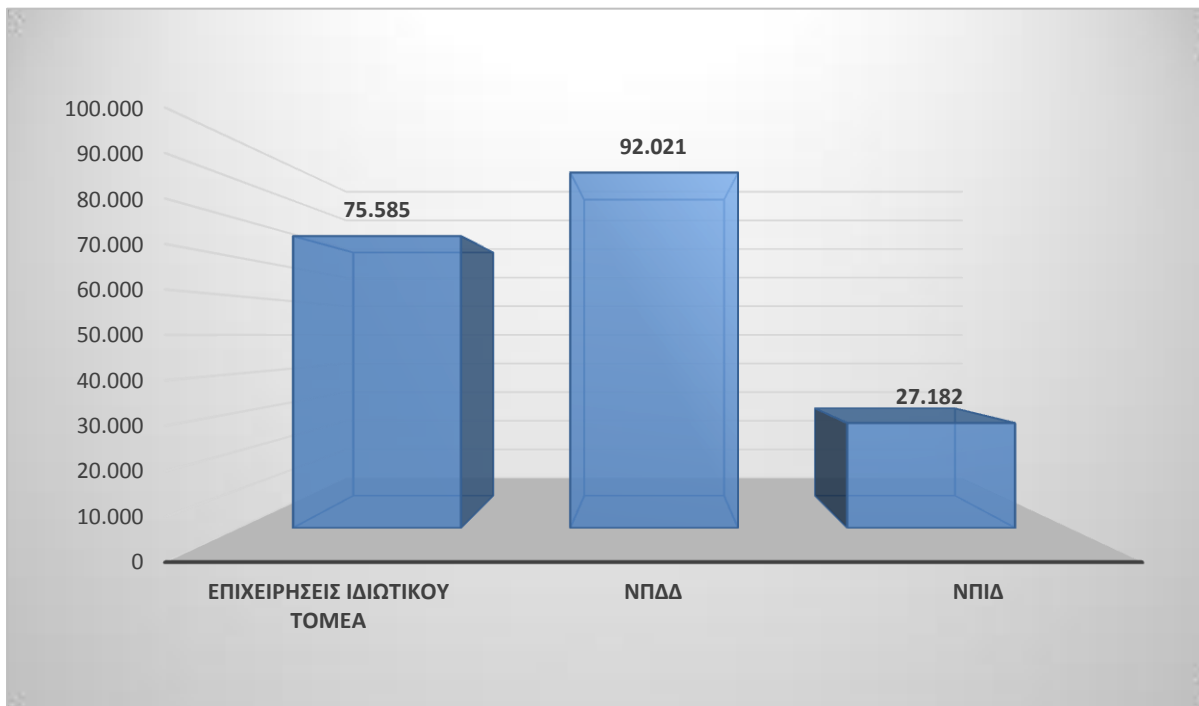
Γίνεται ξεκάθαρο ότι η πλειοψηφία του συνόλου των εργαζομένων των Φορέων που δέχτηκαν Voucher για τη Δράση «Εναρμόνισης Οικογενειακής κι Επαγγελματικής Ζωής», για την περίοδο 2018-2019 καταγράφηκαν στο καθεστώς «Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου» σε Βρεφικούς, Βρεφονηπιακούς και Παιδικούς Σταθμούς, ενώ περίπου οι μισοί εργαζόμενοι της Δράσης απασχολήθηκαν ως «Αορίστου Χρόνου». Το γεγονός αυτό γίνεται ακόμα πιο εμφανές στο ακόλουθο Γράφημα.

Γράφημα 5: Κατανομή του συνόλου των εργαζομένων Ι.Δ.Α.Χ. και Ι.Δ.Ο.Χ. σε Βρεφικούς, Βρεφονηπιακούς & Παιδικούς Σταθμούς - ΚΔΑΠ & ΚΔΑΠ – ΜΕΑ, σε εθνικό επίπεδο των Φορέων που δέχτηκαν VOUCHER για τη Δράση 2018-2019

Γράφημα 6: Κατανομή των Επιχειρήσεων, κατά Νομική Μορφή, που συμμετέχουν στη Δράση "Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής ζωής", Εφαρμογή Παιδικών Σταθμών

7.Συμπεράσματα

Το «Πρόγραμμα για την καλλιέργεια, την αγωγή και τη φροντίδα παιδιών προσχολικής ηλικίας» του Υπουργείου Εσωτερικών αποτέλεσε προσαρμογή για την ελληνική πραγματικότητα του προγράμματος Bridging Diversity – An Early Childhood Curriculum. Κεντρικός άξονας γύρω από τον οποίο αναπτύσσεται αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα είναι η έννοια της *καλλιέργειας* και ο ιδιαίτερος τρόπος με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τη σημασία που έχει στη ζωή των παιδιών ως ενεργή, κοινωνική και συναισθηματική διαδικασία μάθησης του κόσμου μέσω της εμπειρίας και όλων των αισθήσεων. Στο πλαίσιο της *καλλιέργειας*, σ' αυτό το Πρόγραμμα οι παιδικοί σταθμοί θεωρούνται κοινωνικοπολιτισμικές δομές που επιτελούν ένα συγκεκριμένο κοινωνικό έργο. Οι παιδικοί σταθμοί είναι τόποι όπου δίνονται οι ευκαιρίες σε αγόρια και κορίτσια να ικανοποιήσουν την εξερευνητική τους διάθεση, ενώ επαγγελματίες για τη μάθηση στην προσχολική ηλικία τα παρακολουθούν και τους δημιουργούν κίνητρα. Στους παιδικούς σταθμούς, τα παιδιά συμμετέχουν σε ποικίλες δραστηριότητες, αναλαμβάνουν ευθύνες, βιώνουν προκλήσεις και επιτυχίες. Η διαδικασία της *καλλιέργειας* ικανοποιεί αυτές τις ανάγκες, μέσα από μια ολιστική προσέγγιση.

Συνολικότερα, στόχος της Δράσης «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» είναι να διασφαλιστεί ότι:

- Όλα τα νοικοκυριά με εισόδημα μικρότερο από το κατώφλι της φτώχειας θα λάβουν τη σχετική ενίσχυση (αξία τοποθέτησης / voucher)
- Όλα τα νοικοκυριά με άτομα αναπηρίας θα λάβουν τη σχετική ενίσχυση
- Θα αυξηθούν οι δυνατότητες επιλογής των γονέων ως προς τους παιδικούς σταθμούς
- Θα διατηρηθεί ο ίδιος αριθμός ενισχυόμενων οικογενειών / παιδιών, χωρίς παράλληλα να αλλάζουν τα ηλικιακά όρια με βάση τα οποία οι ωφελούμενοι / παιδιά εντάσσονται στο πρόγραμμα
- Θα απλοποιηθούν ριζικά οι διαδικασίες υλοποίησης / πληρωμής και θα διασφαλιστεί η μηνιαία καταβολή των δόσεων.

Ειδικότερα, η δράση απευθύνεται σε γυναίκες, οι οποίες έχουν την ελληνική υπηκοότητα ή την υπηκοότητα κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή είναι Ελληνίδες Ομογενείς ή αλλοδαπές από τρίτες χώρες και διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα. Οι μητέρες μπορούν να ανήκουν σε μια από τις παρακάτω κατηγορίες:

- να εργάζονται στην Ελλάδα ως μισθωτές ή αυτοαπασχολούμενες ή αυτοαπασχολούμενες στον πρωτογενή τομέα. *Εξαιρούνται οι τακτικοί υπάλληλοι Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. (α' και β' βαθμού).*
- να συμμετέχουν σε Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης (Ε.Π. Α.: Πρόγραμμα Νέων Θέσεων Εργασίας, Πρόγραμμα Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών, Πρόγραμμα Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας - Stage, Πρόγραμμα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης).
- να είναι άνεργες και να διαθέτουν δελτίο ανεργίας σε ισχύ και αντίγραφο βεβαίωσης εξατομικευμένης προσέγγισης από τις Υπηρεσίες του Ο.Α.Ε.Δ..

- Να είναι άνεργες και να λαμβάνουν ή να έχουν λάβει τακτικό επίδομα ανεργίας από τον Ο.Α.Ε.Δ. οποιαδήποτε χρονική περίοδο κατά το διάστημα 21/06/2008 -21/06/2010.
- να είναι μητέρες παιδιών με Αναπηρία (Α.ΜΕ.Α), ανεξαρτήτως εργασιακής, κοινωνικοοικονομικής ή άλλης κατάστασης.

Βιβλιογραφία

Εργασία και Απασχόληση στην Ελλάδα, Ετήσια Έκθεση 2017, Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού, Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης